

SLOVENSKI POROČEVALEC

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SLOVENIJE

Ljubljana, petek, 24. februarja 1950

LETO XI, ŠT. 48 / POSAMEZNA ŠTEVILKA 2 DIN

150.000 SKLENJENIH DELOVNIH POGODB

Sele pred dobrimi štirinajstimi dnevi so naša podjetja začela sklepati delovne pogodbe po novi uredbi o ustavitvi delovne sile. Ze danes pa lahko na podlagi razpoložljivih podatkov ugotovimo, da je delavski razred prav v tem primeru izprical svojo visoko razredno zavest, da je pravilno razumel, kako potrebno je omejitii fluktuacijo delovne sile, ki otežkoča izpolnjevanje planskih nalog. Če upoštevamo, da gre za stotisoče delavcev, ki je v vsakim posebej treba skleniti pogodbo, tedaj lahko takoj spoznamo, da se tako velika naloga ne da izvršiti od danes do jutri. Navzlic temu je bilo do torka, to je 8 dni pred rokom, sklenjenih v Sloveniji že okrog 150.000 delovnih pogodb.

Osnrednja evidenca zaznamuje do tega dne sicer le 113.000 pogodb, vendar ti podatki niso popolni. Nekatere uprave za delovno silo ne prejemajo poročil prav od nekaterih velikih podjetij, o katerih je znano, da so pogodbe sklenila že s pretežno večino delavcev. To velja zlasti za veliko industrijsko področje Maribora, kjer ne poročajo poročil prav največja podjetja teške industrije in velika tekstilna podjetja. Pa tudi iz nekaterih okrajev, kakor iz Nove Gorice in Dravograd, osrednja evidenca še nima poročil. Na železnicah, ki zaposlujejo približno eno desetino vseh delavcev v Sloveniji, se je sklepanje pogodb šele začelo, ker so do konca preteklega tedna čakali na posebne obrazce, zdaj pa hite, da čimprej opravijo delo. Tudi ni še poročil iz privatnega sektorja (obrta). Zato je računati, da se bo v prvih dneh evidentirano število sklenjenih pogodb še znatno povečalo.

Najbolj razveseljivo so podatki o sklenjenih pogodbah v tistih strokah, kjer je doslej fluktuacija najbolj otežkočala redno delo. Svojo visoko zavestnost so pokazali zlasti naši rudarji. Naši največji rudniki so že v torku izkazovali sklenitev pogodb z nad 90% vseh delavcev. V zasavskih rudnikih so bile tri četrtine vseh pogodb sklenjene za več kakor eno leto. Tudi v gospodarstvu je zadnje dni število sklenjenih pogodb naglo naraslo: do torka so bile po nepopolnih podatkih sklenjene pogodbe z več kakor 70% vseh delavcev. Visoke odstotke sklenjenih pogodb so dosegli tudi na velikih gradbiščih. Med vsemi panogami pa se je doslej najbolj izkazala industrija nafte, kjer do torka samo še 5 delavcev ni sklenilo pogodbe.

Tudi delavci, ki so sprva imeli razne pomisleke, so medtem že v veliki meri spoznali, da s prostovoljno sklenitvijo pogodb ne sprejemajo samo omejitii, ampak jim pogodba daje tudi pravice. Predvsem pogodba veže podjetja, da zagotovijo delavcu take delovne pogoje in tako delovno mesto, ki ustreza njegovi strokovni kvalifikaciji in da mu zagotovijo dogovorjeno delovno zaščito. Podjetja so s sklenitvijo pogodb prevzela obveznost, skrbeti za življenjske pogoje in stanovanja svojih delavcev, za redno preskrbo in dobro prehrano v menzi ali restavraciji ter zagotoviti delavcem, ki prihajajo iz kmetijske, v določenem času nreplačan dopust za opravljanje kmetijskih del.

Visoka zavest naših delavcev in njihova pripravljenost, čim bolj uresničiti naloge, ki jih postavlja Partija in vlada, pa sta priložnost za izražanje v prostovoljnem sklepanju pogodb za daljšo dobo, kakor je predpisana z uredbo kot minimum. V želji, čim bolj izraziti to zavest in jo zlasti manifestirati sedaj pred volitvami v Ljudsko skupščino, so številni delavci sklenili pogodbe za 5, 10 in 20 let ali pa dokler bodo sposobni za delo. Takih delavcev so gotovo ponos našega delavstva.

Minimalni rok 3 oziroma 6 mesecev, ki je določen z uredbo, je gotovo kratek. Zato je pravilno prizadevanje, doseči daljše roke. Za planiranje delovne sile je najprimernejši rok enega leta, saj se pogodba, če je delavec pred potekom ne odpove, podaljša še za nadaljnje leto. Sklepanje pogodb na daljše roke pa se nam ne zdi koristno tam, kjer gre za mlade delavce, ki šele razvijajo svoje sposobnosti. Mnogi mladi delavci bodo še dosegli višjo kvalifikacijo, kakor je ugotovljena v pogodbi, marsikateri med njimi pa bo pokazal sposobnosti, ki presegajo okvir podjetja, s katerim je sklenil pogodbo. Tak delavec bo morda čez leto dni ali pozneje potreben na važnejšem in odgovornejšem mestu. Mnoge sindikalne organizacije so pravilno upoštevale te momente in v tem smislu vplivale na sklepanje pogodb, druge pa so te okol-

nosti prezrle. Nekatera podjetja pa so v preveliki vni napravila napako, da so sklenila pogodbe z večjim številom delavcev, kakor je podjetju odobreno po planu delovne sile. Uspehi, ki so bili v kratkem času doseženi pri sklepanju delovnih pogodb, nam ne pričajo samo o visoki zavesti naših delavcev, ki prostovoljno prevzemajo dolgoročne delovne obveznosti; ti uspehi nam izpričujejo tudi odločnost našega delavskega razreda odstraniti ovire na poti naše socialistične graditve in nas hkrati utrjujejo v prepričanju, da bodo do 1. marca, navzlic kratkemu roku, sklenjene pogodbe z vsemi delavci, razen morda s tistimi, ki so bolni, na dopustu ali zadržano odsotni. Tako bomo že prihodnji mesec v glavnem odstranili fluktuacijo in dosegli stalnost delovne sile, kar bo na eni strani bistveno olajšalo mobilizacijo nove delovne sile, na drugi strani pa bo odločilnega pomena za nemoteno in hitrejšo uresničenje letošnjih velikih planskih nalog.

Težka industrija Slovenije je odnesla pet zveznih prehodnih zastav

Ob podelitvi prehodnih zastav in nagrad zvezne vlade ter centralnega odbora Zveze sindikatov Jugoslavije so za uspehe v drugem lanskem polletju kolektivi teške industrije v Sloveniji odnesli kar pet prehodnih zastav. Obe prehodni zastavi za najboljša dva kolektiva med podjetji črne metalurgije sta bili priznani kolektivni železarni Store in kolektivni železarni Guštanj.

Štore
Kolektiv železarni v Štoreh je prvi med vsemi železarskimi kolektivi v naši državi izpolnil plansko nalogo za lansko leto in jo do konca leta presegel za 9%. Ze tretjič zaporedoma si je priboril prehodno zastavo zvezne vlade in naslov najboljšega delovnega kolektiva svoje stroke. To pot je prejel nagrado zvezne vlade v višini 355 tisoč dinarjev. Kolektiv železarni Store je lani v borbi za uresničenje letnega plana in prevezitvi obveznosti dal 257 novih udarnikov in 6 racionalizatorjev, 11 članov kolektiva pa je bilo odlikovanih z redom dela. Ob koncu lanskega leta je štorski kolektiv lahko ugotovil, da je izvršil za 49 milijona din izvenplanskih proizvodnih nalog in da je dosegel znižanje proizvodnih stroškov za 2 in pol milijona dinarjev.

Med ostalimi kolektivi teške industrije so prejeli prehodne zastave zvezne vlade kolektivni Osiješke livarne in tovarne strojev (nagrada 160.000 dinarjev), Tovarne šamota Partizani (40.000 din), Novosadske tovarne kablov (215.000 din) in strojne tovarne »Jastrebacka« v Nišu (155.000 din).

Nova radijska postaja v Beogradu

Jutri ob 9 dopoldne bodo ob začetku zasedanja III. kongresa Ljudske fronte Srbije slovesno odprli radijsko postajo Beograd II. LR Srbije. Nova radijska postaja, ki je 20 kilovatna, bo poleg zvezne radijske postaje v Beogradu, druga in peta v Srbiji. Od jutri do 15. marca bo na valovni dolžini 236,6 m oddajala svoj program ob delavnikih od 14 do 19.30 ure, ob nedeljah pa od 19 do 19.30 ure. Po 15. marcu bo njen program podaljšan.

Življenjska pot starega livarja

Med prvo svetovno vojno je spet delal v Skodovih zavodih kot vodja livarske skupine, ki je izvrševala najtežje in komplicirane naloge. Kot izkušen livarski strokovnjak je v jesenski železarni med obema svetovnima vojnama prenašal svoje izkušnje in svoje znanje na mlajše tovariše. Se bolj pa je uveljavil svoje praktično znanje po osvojitvi. Kot livarski instruktor je učil druge livarje v Guštanju, Mariboru, Celju, St. Vidu, Ljubljani, Solkanu, Beogradu, Banjaluki, Osijeku, Smederevu, Varešu, Zenici in Zelezniku. Lani pa je svoje veliko praktično znanje uveljavil pri vplivanju orjaških stoyal za valjarno debele pločevine na Javorniku. To so bili najtežji odlički, kar jih je bilo kdaj vlitih v jugoslovanskih železarnah. Torkar je lahko ponosen na to veliko delo, pa tudi na svoje livarje, ki so to delo izvršili v najkrajšem času in brez primernih tehničnih naprav. Tovarišu Torkarju iskreno čestitam ko njegovemu življenjskemu in delovnemu jubileju, da bi ostal čil in zdrav še dolgo vrsto let. M. S.

VREME

NAPOVED ZA SOBOTO
Spremenljiva oblačnost s krajevnimi padavinami, temperatura ponoči -4°C, čez dan 10°C.

NAPOVED ZA NEDELJO
Se nadalje nestalno vreme s krajevnimi padavinami, temperatura bo nekoliko padla.

Guštanj

Prehodno zastavo centralnega odbora Zveze sindikatov Jugoslavije in resornega ministrstva ter nagrado 290 tisoč dinarjev je kot drugi najboljši železarski kolektiv prejel kolektiv železarni Guštanj, ki je lani za 22% povečani proizvodni plan izpolnil pet dni pred rokom in dal vrsto novih proizvodov, zlasti kvalitativnega jekla, ter kovanih izdelkov za avtomobilsko industrijo in industrijo krogličnih ležajev. Svojo lansko proizvodno nalogo je izvršil le s štirimi petinami planirane delovne sile. Letos pa ima ta kolektiv še za 35% večjo proizvodno nalogo.

Prehodne zastave centralnega odbora Zveze sindikatov in resornega ministrstva pa so razen kolektiva v Guštanju prejeli še kolektivni Titovih zavodov »Litostroj« za nagrado 360.000 dinarjev, Tovarne za elektrotehniko in precizno mehaniko »Iskra« v Kranju z nagrado 335.000 din ter Industrijo kovinskih polizdelkov v Slovenski Bistrici z nagrado 130.000 din; od kolektivov izven Slovenije pa kolektivni Tovarne kmet. strojev »Zmaj« v Zemunu (90.000 din) in rudnika magnetita »Goles« (100.000 din).

Litostroj

Delovni kolektiv Titovih zavodov »Litostroj« je pokazal zlasti velike uspehe v drugi polovici lanskega leta, ko je izvršil skoraj trikrat tako veliko proizvodno nalogo, kakor v prvi polovici leta, ko je podjetju začasno primanjkovalo materiala zaradi informbiroskega pritiska. Da je podjetje v zadnjih petih mesecih izpolnilo 70% svojega letnega plana, je pripisati predvsem politični mobilizaciji vsega delovnega kolektiva in uveljavljenju brigadnega sistema dela. Produktivnost dela se je v tem pod-

Pomagale bodo prezaposlenim ženam

Zene v goriškem okraju so te dni razpravljale o svojem delu v pripravah na bližnje volitve v Ljudsko skupščino. Pregledale so tudi svoje delo preteklega leta. Lani so opravile 90.000 prostovoljnih delovnih ur. 700 žena je za stalno odšlo v industrijo, nad 550 pa jih je delalo po en mesec v frontnih brigadah. In še druge uspehe so dosegle, zato so jim prebivalci okrajja dali tudi priznanje s tem, ko so jih 171 izvolili v krajevne ljudske odbore. Sedaj pa se bodo zlasti lotile tudi reševanja nalog za razbremenitev žensk domače prezaposlenosti. Pomenile se bodo, da bodo skrbtele za ustanavljanje Domov igre in dela in raznih uslužnostnih podjetij. Tako bodo predvsem z njihovo pomočjo v Solkanu, Anhovem in Beskalah v najkrajšem času odprli Domove igre in dela, v kmečkih delovnih združbah v Medani in Neblem pa bosta sezonska Doma igre in dela. V priokrojalnih tečajih v Novi Gorici, Kanalu, Cepovanu, v Brdih in na Vipavskem se bo del žena usposobil za delo v krpalnicih in šivalnicah, da bi tudi tako razbremenile prezaposlene žene.

Pohvaljeni delovni kolektivi Slovenije

V zvezi s podelitvijo prehodnih zastav in nagrad najboljšim delovnim kolektivom v Jugoslaviji je bilo pohvaljenih tudi 185 drugih delovnih kolektivov; 36 jih je iz Slovenije. Med železniškimi kolektivi so bili pohvaljeni kolektivni kurilnice v Mariboru, vozovne delavnice v Siski in nadzorništva za zveze in varnostne naprave v Celju. Zlasti številne so pohvale rudarskih kolektivov v Sloveniji, saj so deležni pohvale kolektivni premogovnikov Trbovlje, Zagorje, Hrstnik, Zabukovica, Laško, Pečovnik, St. Janž, Kanizarica, Velenje, Ljuboje-Zabukovica, Ilirska Bistrica in Kočevje ter rudnikov Idrija in Mežice.

Nagrajeni in pohvaljeni delovni kolektivi Srbije

Glavni odbor Zveze sindikatov Srbije je zaslužnim delovnim kolektivom v Srbiji razdelil denarne nagrade in pisemne pohvale. Nagrajenih je bilo 48 delovnih kolektivov in znašajo vse nagrade 3.221.000 din, pohvale pa je prejelo 27 delovnih kolektivov.

Delegacija LMS ne bo prisostvovala II. kongresu slovenske mladine v Italiji

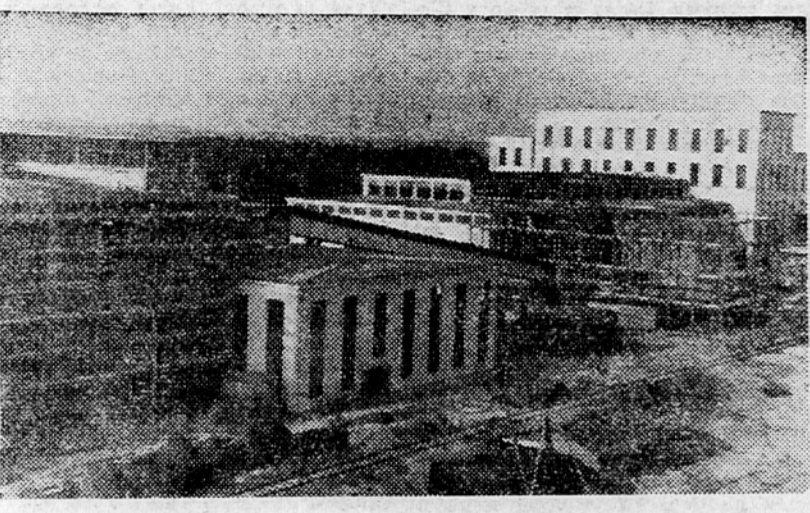
26. februarja t. l. bo v Gorici II. kongres Zveze slovenske mladine v Italiji. Kljub temu, da je ZSM v Italiji povabila tudi našo mladinsko delegacijo, se kongresa ne bo udeležila, ker ji italijanske oblasti niso hotele izdati potrebnih vizov. Za ta svoj postopek niso navedle nobenega opravičljivega razloga. Ker se naša delegacija ne bo udeležila kongresa, je Centralni komite Ljudske mladine Slovenije poslal II. kongresu brzojavko naslednje vsebine: II. kongresu ZSM v Italiji!

Prvi rezultati volitev v Angliji

Zahvaljujemo se za vabilo, ki smo ga prejeli za II. kongres ZSM v Italiji. Zal nam je, da se kongresa ne moremo udeležiti, ker so nam italijanske oblasti brez vzroka onemogočile prihod na kongres. To je ponoven dokaz, da slovenske manjšine v Italiji ne smatratjo za enakopravno in vas hočejo popolnoma odtrgati od vse ostale slovenske mladine. Akti so eno, naše nerazdružljive vezi z vami drugo, in ni je sile, ki bi jih zmogla streti.

Prva poročila

London, 24. febr. Radio London poroča, da je bila pri večerajšnjih parlamentarnih volitvah volitva udeležena zelo dobra, čeprav je v nekaterih krajih močno deževalo. Po ulicah so bili nameščeni zvočniki, ki so pozivali volivce, naj se udeležijo volitev.

Nova mladinska montažna brigada v Strnišču

Mladina tovarne v Strnišču je na svoji konferenci sklenila, da bodo na vseh montažnih mestih organizirane mladinske montažne brigade. Ze drugi dan po konferenci je bila ustanovljena mladinska brigada na montaži rotacijskih peči. Na tej montaži delajo skoraj sami mladinci, ki so se že doslej izkazovali z velikimi delovnimi uspehi. Novo brigado čaka naporno delo, njeni člani pa so prepričani, da bodo kos vsem nalogam, ki so jih prevzeli. Nova brigada ima ime generalnega poročnika Dušana Kvedra, nekdanjega španskega borca, zdaj pa kandidata za Zvezni svet.

Iskra in Impol

Delovni kolektiv tovarne za elektrotehniko in fino mehaniko »Iskra« v Kranju je sedaj prvič prejel prehodno zastavo in naslov zaslužnega kolektiva. Največji uspeh »Iskre« v lanskem drugem polletju so bili številni novi proizvodi tega podjetja, zlasti se je povečala serijska izdelava kinoprojektorjev. Letos pripravljajo kar 28 novih izdelkov. Pred kratkim je bilo v podjetju z redom dela in medaljo dela odlikovanih 16 delavcev, ki so največ pripomogli, da je »Iskra« lani prvič izpolnila svojo proizvodno nalogo.

Delegacija LMS ne bo prisostvovala II. kongresu slovenske mladine v Italiji

26. februarja t. l. bo v Gorici II. kongres Zveze slovenske mladine v Italiji. Kljub temu, da je ZSM v Italiji povabila tudi našo mladinsko delegacijo, se kongresa ne bo udeležila, ker ji italijanske oblasti niso hotele izdati potrebnih vizov. Za ta svoj postopek niso navedle nobenega opravičljivega razloga. Ker se naša delegacija ne bo udeležila kongresa, je Centralni komite Ljudske mladine Slovenije poslal II. kongresu brzojavko naslednje vsebine: II. kongresu ZSM v Italiji!

Zahvaljujemo se za vabilo, ki smo ga prejeli za II. kongres ZSM v Italiji.

Zal nam je, da se kongresa ne moremo udeležiti, ker so nam italijanske oblasti brez vzroka onemogočile prihod na kongres. To je ponoven dokaz, da slovenske manjšine v Italiji ne smatratjo za enakopravno in vas hočejo popolnoma odtrgati od vse ostale slovenske mladine. Akti so eno, naše nerazdružljive vezi z vami drugo, in ni je sile, ki bi jih zmogla streti.

II. kongresu ZSM in s tem vsej slovenski mladini v Italiji želimo uspeha v dosledni borbi za najosnovnejše pravice.

Slavo v Kotljah

Guštanj, 23. febr. — Včeraj, v sredo, so Vorančevu truplo pripeljali v Guštanj, kjer so ga guštanjski kovinarji, položili na katafalk. Večisočje mladih — guštanjski kovinarji, šolska mladina, množične organizacije in ostalo ljudstvo se je poslovalo od svojega rojaka. Guštanjska godba, domači pevci in Prežihov soborec izza mladih let, tovarniški delavec Kokal, so se poslovali od pisatelja. Ljudstvo je položilo nešteto vencev k njegovi krsti. Velikemu pokojniku se je poklonila tudi Ziljska dolina. Zvečer so krsto prepeljali v Kotlje in jo položili na katafalk v zadržnem domu.

Kotlje, 23. febr. — Ob navzočnosti ministra vlade LRS Martina Greifa, predstavnika CK KPS tov. Franca Kimovca-Zige, podpredsednika Prezidijske Ljudske skupščine in podpredsednika Ljudske prosvete Slovenije Franca Bevka, predsednika Oblastnega ljudskega odbora za mariborsko oblast Viktorja Avblja, zastopnikov Ljudske prosvete iz vse Slovenije, generalnega sekretarja Zveze književnikov Jugoslavije Cedomira Minderoviča, delegacije slovenskih književnikov in predstavnikov tržaske Slovensko-hrvaške prosvetne zveze je bil danes pokopan pisatelj Prežihov Voranc. Godba iz Guštanja in rudarska godba iz Mežice sta igrali žalostinke. Krsto so nesli kmetje-domaćini. Po petju žalostinke »Vigred se povrne« je ob grobu spregovoril sekretar Okrajnega komiteja KPS Slovenjgradec Lovro Gredn, v imenu Centralnega komiteja KPS pa tovariš Miloš Ledinek. Nato so govorili še zastopniki koroskih Slovencev, zastopnik združnikov iz Kotelj in direktor guštanjske gimnazije. Ljudstvo je grob zasulo s cvetjem in vencii.

Bogat in zanimiv kongres naših gradbenikov

Bled, 23. februarja. Včeraj so se zbrali na Bledu naši gradbeni strokovnjaki na svoj prvi kongres. Na kongres so prišli graditelji Mariborskega otoka, Most, Vuzenice, Savice, Medvod, »Litostroj« in »Strnišča«, graditelji tunelov, pregrad, velikih tovarn, cest, mostov, vijakantov, montaž in polmontaž, projektanti naših znanstvenih ustanov, organizatorji novih oblik dela v gradbeništvu.

Razgovori, ki so se razvili že ob prvem predavanju tov. ing. Luceta Skaberneta o tehnologiji gradiva, so pokazali nenavadno samostojnost in izvirnost naše gradbene inteligence v iskanju in odkrivanju zamotanih problemov sodobnega gradbeništva. Poldanski predavanje tov. dr. ing. Luja Skuljeta je prav tako pokazalo vsebinsko bogat in delovni spored, katerega so številni gradbeniki dopolnjevali z bogatimi izkušnjami in predlogi. Na kongresu praktiki dopolnjujejo teoretike in znanstveniki iz laboratorijev posredujejo operativnim delavcem uspehe svojih poizkusov. Zanimiva so odkritja v pridobivanju novih gradbenih materialov, med temi že preizkušeni novi cement z uporabo žilindre, kar je uspel poizkus našega univ. prof. ing. Kavčiča. Gradbeniki poudarjajo tudi večjo uporabo domačega gradbenega materiala. — Kongres nadaljuje svoje delo.

Prvi rezultati volitev v Angliji

Zmaga se nagiba na laburistično stran

London, 24. febr. Včeraj od 7. zjutraj do 21. zvečer so bile po vsej Angliji parlamentarne volitve. Po volilnem zakonu je imel vsak Anglež, ki je izpolnil 21. leto, pasivno in aktivno volilno pravico. V volilne imenike je bilo vpisanih 34.410.000 volivcev. Število kandidatih je bilo doslej največje v angleški zgodovini. Priglasilo se je namreč 1866 kandidatov za 625 poslanskih mest v angleškem parlamentu, oziroma 1864 kandidatov je kandidiralo za 623 poslanskih mest, kajti dva poslanka pokrajine Ulster v severni Irski sta bila že izvoljena, ker v njihnih volilnih okrajih ni bil postavljen protikandidat.

Vladna — laburistična stranka — je postavila 621 kandidatov, konservativna stranka 620, liberalna stranka 472, Komunistična partija Anglije 100, ostale politične skupine in stranke pa skupaj 50 kandidatov. Neodvisni laburisti, ki so bili pred nedavnim izključeni oziroma so izstopili iz laburistične stranke, so postavili 6 kandidatov.

Najstarejši kandidat na večerajšnjih volitvah je bil voditelj konservativne stranke Churchill, ki ima 75 let, najmlajši pa kandidat liberalne stranke Ronald Fraser, ki je komaj dopolnil 21. leto.

Glasovanje na volitvah v Angliji je neposredno. Zmaga tisti kandidat, ki dobi relativno največ glasov, ne glede na to, če njemu nasprotna skupine dobljo skupaj več glasov.

Vsak kandidat, za katerega je dovolj, da ga en sam volilec predlaga, drugih osem pa podpiše kandidatovo prijavo, mora položiti 150 funtov sterlingov kavicje, ki jo zgubi, če ne dobi več kot osmino oddanih glasov. Ta volilni sistem favorizira in podpira kandidatur velikih in bogatih strank.

Ko je bil razpuščen zadnji parlament (v začetku tega meseca), je bila sestava angleške spodnje zbornice naslednja: laburistična stranka, ki ji stoji na čelu Clement Attlee, je imela 381 poslancev; konservativna stranka, kateri predseduje Winston Churchill, je imela 215 poslancev; liberalci (vodja Clement Davies) 10, neodvisni 18, (med nje štejejo tudi 6 izključenih laburistov, kot je na primer Konni Zilliacus), komunisti 2, irski nacionalisti 2, nacionalisti tudi 2 poslance. Eno mesto je imel spiker kot predstavnik opozicije, dve mesti pa prisnednika. Sedem mest je bilo nezasedenih.

Prva poročila

London, 24. febr. Radio London poroča, da je bila pri večerajšnjih parlamentarnih volitvah volitva udeležena zelo dobra, čeprav je v nekaterih krajih močno deževalo. Po ulicah so bili nameščeni zvočniki, ki so pozivali volivce, naj se udeležijo volitev.

Po zadnji nočni oddaji ob 5.04 je bilo znanih 244 volilnih rezultatov in je doslej izvoljenih 153 laburistov, 90 konservativcev in 1 liberalce. Ministrski predsednik, Attlee je izvoljen z večino 12.000 glasov. Tudi zunanji minister Bevin in finančni min. Cripps sta izvoljena z veliko večino glasov. Izvoljena sta nadalje laburistična ministra Herbert Morrison in Noel Baker. Churchillov sin Randolph je na volitvah propadel.

Slavo v Kotljah

Guštanj, 23. febr. — Včeraj, v sredo, so Vorančevu truplo pripeljali v Guštanj, kjer so ga guštanjski kovinarji, položili na katafalk. Večisočje mladih — guštanjski kovinarji, šolska mladina, množične organizacije in ostalo ljudstvo se je poslovalo od svojega rojaka. Guštanjska godba, domači pevci in Prežihov soborec izza mladih let, tovarniški delavec Kokal, so se poslovali od pisatelja. Ljudstvo je položilo nešteto vencev k njegovi krsti. Velikemu pokojniku se je poklonila tudi Ziljska dolina. Zvečer so krsto prepeljali v Kotlje in jo položili na katafalk v zadržnem domu.

Kotlje, 23. febr. — Ob navzočnosti ministra vlade LRS Martina Greifa, predstavnika CK KPS tov. Franca Kimovca-Zige, podpredsednika Prezidijske Ljudske skupščine in podpredsednika Ljudske prosvete Slovenije Franca Bevka, predsednika Oblastnega ljudskega odbora za mariborsko oblast Viktorja Avblja, zastopnikov Ljudske prosvete iz vse Slovenije, generalnega sekretarja Zveze književnikov Jugoslavije Cedomira Minderoviča, delegacije slovenskih književnikov in predstavnikov tržaske Slovensko-hrvaške prosvetne zveze je bil danes pokopan pisatelj Prežihov Voranc. Godba iz Guštanja in rudarska godba iz Mežice sta igrali žalostinke. Krsto so nesli kmetje-domaćini. Po petju žalostinke »Vigred se povrne« je ob grobu spregovoril sekretar Okrajnega komiteja KPS Slovenjgradec Lovro Gredn, v imenu Centralnega komiteja KPS pa tovariš Miloš Ledinek. Nato so govorili še zastopniki koroskih Slovencev, zastopnik združnikov iz Kotelj in direktor guštanjske gimnazije. Ljudstvo je grob zasulo s cvetjem in vencii.

Bogat in zanimiv kongres naših gradbenikov

Bled, 23. februarja. Včeraj so se zbrali na Bledu naši gradbeni strokovnjaki na svoj prvi kongres. Na kongres so prišli graditelji Mariborskega otoka, Most, Vuzenice, Savice, Medvod, »Litostroj« in »Strnišča«, graditelji tunelov, pregrad, velikih tovarn, cest, mostov, vijakantov, montaž in polmontaž, projektanti naših znanstvenih ustanov, organizatorji novih oblik dela v gradbeništvu.

Razgovori, ki so se razvili že ob prvem predavanju tov. ing. Luceta Skaberneta o tehnologiji gradiva, so pokazali nenavadno samostojnost in izvirnost naše gradbene inteligence v iskanju in odkrivanju zamotanih problemov sodobnega gradbeništva. Poldanski predavanje tov. dr. ing. Luja Skuljeta je prav tako pokazalo vsebinsko bogat in delovni spored, katerega so številni gradbeniki dopolnjevali z bogatimi izkušnjami in predlogi. Na kongresu praktiki dopolnjujejo teoretike in znanstveniki iz laboratorijev posredujejo operativnim delavcem uspehe svojih poizkusov. Zanimiva so odkritja v pridobivanju novih gradbenih materialov, med temi že preizkušeni novi cement z uporabo žilindre, kar je uspel poizkus našega univ. prof. ing. Kavčiča. Gradbeniki poudarjajo tudi večjo uporabo domačega gradbenega materiala. — Kongres nadaljuje svoje delo.

Prvi rezultati volitev v Angliji

Zmaga se nagiba na laburistično stran

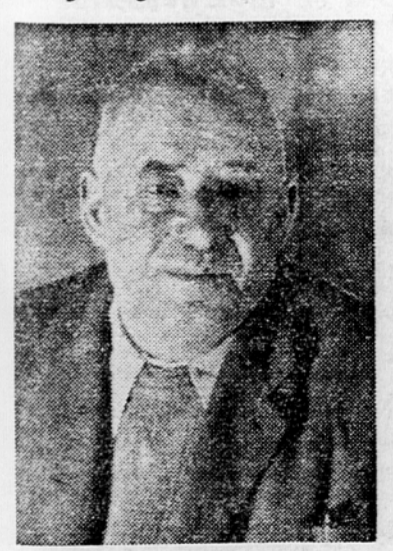
London, 24. febr. Včeraj od 7. zjutraj do 21. zvečer so bile po vsej Angliji parlamentarne volitve. Po volilnem zakonu je imel vsak Anglež, ki je izpolnil 21. leto, pasivno in aktivno volilno pravico. V volilne imenike je bilo vpisanih 34.410.000 volivcev. Število kandidatih je bilo doslej največje v angleški zgodovini. Priglasilo se je namreč 1866 kandidatov za 625 poslanskih mest v angleškem parlamentu, oziroma 1864 kandidatov je kandidiralo za 623 poslanskih mest, kajti dva poslanka pokrajine Ulster v severni Irski sta bila že izvoljena, ker v njihnih volilnih okrajih ni bil postavljen protikandidat.

Vladna — laburistična stranka — je postavila 621 kandidatov, konservativna stranka 620, liberalna stranka 472, Komunistična partija Anglije 100, ostale politične skupine in stranke pa skupaj 50 kandidatov. Neodvisni laburisti, ki so bili pred nedavnim izključeni oziroma so izstopili iz laburistične stranke, so postavili 6 kandidatov.

Najstarejši kandidat na večerajšnjih volitvah je bil voditelj konservativne stranke Churchill, ki ima 75 let, najmlajši pa kandidat liberalne stranke Ronald Fraser, ki je komaj dopolnil 21. leto.

Glasovanje na volitvah v Angliji je neposredno. Zmaga tisti kandidat, ki dobi relativno največ glasov, ne glede na to, če njemu nasprotna skupine dobljo skupaj več glasov.

Vsak kandidat, za katerega je dovolj, da ga en sam volilec predlaga, drugih osem pa podpiše kandidatovo prijavo, mora položiti 150 funtov sterlingov

Livarski instruktor Fran Torkar

V soboto bo praznoval svoj 70. rojstni dan, v kratkem pa bo izpolnil tudi 57 let trdega dela dolgoletni livarski mojster in instruktor v jeseniški jeklolivarni tov. Franc Torkar. Kot 13letni mladenič iz stare bohinske železarske družine je mladi Torkar leta 1893 nastopil službo v jeseniški železarni kot mladostni delavec. Tri leta pozneje je odšel v Skodove zavode v Plzinju, kjer se je učil livarske stroke. Tam je dovršil tudi obrtno šolo. Iz Plzinja se je vrnil na Jesenice. Leta 1919 pa je odšel na Dunaj na tehnološki inštitut, kjer je absolviral tudi tečaj za avtogensko varjenje. Tako je dobila jeseniška železarna po

V ZDA je postalo zaradi rudarske stavke pomanjkanje premoga že usodno

Pittsburg, 22. febr. (Un. Pr.) Zaradi nepopustljivega stališča delodajalcev do zahtev stavkajočih ameriških rudarjev, so premogovni rudniki še vedno zaprti in je postalo pomanjkanje lignita v ZDA že usodno. Pomanjkanje premoga je zlasti kritično v državah Pensilvaniji, Minnesoti, Illinoisu in Massachusettsu. V velikih mestih so zmanjšali potrošnjo električne energije. Dovolj premoga je padel na najnižjo mero, odkar so se sinoči člani sindikatov naprednih rudarjev pridružili splošni stavki združenega sindikata rudarjev. Straže stavkajočih so postavili v vseh rudnikih lignita ter pričakujejo popolno ustavitev dela pri tej industriji.

V znak represalij so oblasti v državi New York in Virginiji razglasile izredno stanje. V Clevelandu je predsednik občine odredil izredno racionaliziranje premoga za gospodinjstva, ki so ostala brez premoga. Danes je ostalo v Clevelandu mnogo industrijskih podjetij in nad 50.000 gospodinjstev brez električne energije, ker so električne centrale zaradi slabe kakovosti premoga ustavile obratovanje. Predsednik združenih sindikatov rudarjev John Lewis in lastniki rudnikov nadaljujejo pogajanja za sprejem delovne pogodbe. Pogajanjem prisostvujejo tudi vladni opazovalci, šef državnega urada za posredovanje in

predsednik anknetne komisije, ki jo je imenoval predsednik Truman. Sindikat uslužbencev telefonskih družb, ki je včlanjen v kongresu industrijskih organizacij, je sprejel večeraj Trumanovo zahtevo, naj se odloži stavka za 60 dni. Kakor je znano, bi se morala stavka začeti jutri. Zunanji minister Acheson je večeraj odločno zankal trditve senatorja Macartija, da je med uslužbenci zunanje ministristva veliko komunistov.

Požar v fizikalnem laboratoriju vseučilišča v Princetonu

Princeton, 22. febr. (AFP) Davi je izbruhnil požar v fizikalnem laboratoriju vseučilišča v Princetonu, ki je uničil ciklotronapar, katerega so rabili za raziskovanja atomske energije. Rešili so samo elektromagne. Zaradi požara, ki je nastal na vseučilišču Biorapid v državi Michigan, je bil popolnoma uničen »Feric Institute«. Pri požaru je bilo ranjenih 6 oseb. Skodo cenijo na pol milijona dolarjev.

Skrbstveni svet razpravlja o statusu za Jeruzalem

Zeneva, 22. febr. (Tanjug) Na današnji seji Skrbstvenega sveta je zahteval predstavnik Egipta, naj Skrbstveni svet prepove vseljevanje v Jeruzalem vse dotle, dokler ne bo status o internacionalizaciji Jeruzalema stopil v veljavo. Egipčsko zahtevo je podprl delegat Iraka, ki je hkrati obtožil Izrael, da izrablja naseljevanje Židov v Jeruzalemu kot sredstvo za politično dominacijo.

Skrbstveni svet je nadaljeval s prvim čitanjem načrta statuta o internacionalizaciji Jeruzalema kljub izjavi izraelskega in jordanskega predstavnika, da ne bosta pristala na statut. Egipčsko zahtevo je podprl delegat Iraka, ki je hkrati obtožil Izrael, da izrablja naseljevanje Židov v Jeruzalemu kot sredstvo za politično dominacijo.

Trgovinski sporazum med Švedsko in Indonezijo

Stockholm, 22. febr. (AFP) Med Švedsko in Združenimi državami Indonezije je bil podpisan trgovinski sporazum, po katerem bo Švedska do konca leta izvozila v Indonezijo blaga v vrednosti 50 milijonov, iz Indonezije pa bo uvozila za 20 milijonov švedskih kron blaga. To je prva trgovinska pogodba, ki jo je sklenila Indonezija s tujo državo.

Notranje posojilo v Franciji

Pariz, 22. febr. (Tanjug) V ponedeljek se bo začelo v Franciji vpisovanje notranjega posojila v višini 25 milijard frankov. Posojilo, s katerim bodo kreditirali izdatke za obnovo, je prvi poziv vlade za kritje proračunskega primanjkljaja. Proračun določa 130 milijard notranjega posojila za vse leto.

Delavske demonstracije v Genovi

Rim, 22. febr. (Tanjug) Več kot 40 tisoč delavcev je demonstriralo danes po ulicah v Genovi, da izrazijo svojo solidarnost z borbo kovinarjev tovarne »San Giorgio«, ki že tri dni stavkajo. Do stavke v tovarni in prevzema tovarne po delavcih je prišlo zaradi sklepa lastnikov, da bodo odpustili približno 1200 delavcev. V zadnjih dveh tednih so odbili stavkajoče vse napade policije, ki jih je skušala izgnati iz tovarne.

Zakonski predlog proti komunistom v ZDA

New York, 23. febr. (Tanjug) Po poročilih ameriškega tiska pripravljajo republikanska senatorja Mundt in Ferguson ter demokratični senator Johnson predlog zakona proti delovanju KP ZDA. Po tem zakonskem predlogu bi se moralo 54.000 članov KP ZDA registrirati pri oblasteh. Senator Mundt je izjavil, da ima ameriška obveščevalna služba dober vpogled v celotno delovanje Komunistične partije.

Trčenje dveh ladij v Sredozemskem morju

Cartagena, 22. febr. (Tanjug) Italijanska tovarna ladja »Voloda« je trčila pri rtu Gata s špansko ladjo »Valentina«. Obe ladji sta močno poškodovani. Zrtev ni bilo. Poškodovani ladji so odpeljali v kartagensko pristanišče.

V dveh, treh vrstah

Praga, 23. febr. Dne 1. marca bodo na Češkoslovaškem popisali prebivalstvo. Hkrati bodo popisali tudi hiše, stanovanja, kmečka gospodarstva, industrijska in trgovinska podjetja ter delavnice.

Praga, 23. febr. Češkoslovaškemu komiku Vlasti Buriarju je bilo znova odobreno, da se sme baviti z gledališkim delom. Po osvoboditvi so Buriarju prepovedali sleherni javno nastopanje, gledališče pa so mu zaplenili, ker je med vojno odkrito sodeloval z nacističnim okupatorjem.

Frankfurt, 23. febr. »Frankfurter Neue Presse« poroča, da deluje v Zahodni Nemčiji tajno nacistično vojaško gibanje »Bruderschaft«. Člani te organizacije so v glavnem bivši generali Hitlerjevega generalnega štaba in bivši nacistični galeiterji. Na čelu organizacije je bivši general Manneufel. Namen organizacije je, ustanoviti novo nemško armado.

New York, 23. febr. Skupne zaloge bombaža v ZDA so znašale konec januarja 14 milijonov bal. V primeri z istim časom lani so se lani povečale za približno tri milijone bal.

Pariz, 23. febr. Na Portugalskem je prišlo do združitve socialističnih gibanj v tako imenovano »socialistično alianso«. Združilo se so socialistična zveza (skupina intelektualcev), socialistična delavska stranka, socialistična stranka in socialistična mladina. Kakor je znano je na Portugalskem Komunistična partija prepovedana.

Pariz, 22. febr. Pet velikih poslopij in skladišč volne je popolnoma uničil velik požar, ki je zajel podjetje tekstilne industrije v Roubaixu. Požar se je videl 20 km daleč.

Frankfurt, 22. febr. V Frankfurtu je bil parafiran trgovinski in plačilni sporazum med Zahodno Nemčijo in Paragvajem. Po tem sporazumu je določena izmenjava blaga v vrednosti 5.200.000 dolarjev v obeh smereh.

Predlog za mednarodno izmenjavo delavcev

Pariz, 22. febr. (AFP) Mednarodni strokovnjaki so po nalogo UNESCO in mednarodne organizacije za delo izdelali številne predloge za olajšanje izmenjave delavcev in ustvaritev možnosti, da bi mogli prosto potovati in študirati v tujini. Generalni direktor UNESCO je poudaril, da je izmenjava ljudi med različnimi državami eden najboljših načinov za utrditev mednarodnega razumevanja, skajti delavci so važen del prebivalstva vseh držav.

Da bi se omogočila izmenjava, predlagajo strokovnjaki, naj bi prizadete vlade olajšale izdajo delovnih dovoljenj delavcem. To bi se najlaže doseglo s sklenitvijo dvostranskih pogodb med državami. Vlade naj bi tudi podpirale delavce, ki študirajo v tujih šolskih ustanovah.

4,5 milijona ljudi v ZDA brez posla

Washington, 23. febr. Po statistiki ministristva za delo je bilo v ZDA konec januarja 4,5 milijona ali 7% prebivalcev brez posla, kar je po vojni rekord.

Setev v Franciji

Pariz, 22. febr. (Tanjug) Kmetijsko ministristvo je sporočilo, da so posejani v Franciji z žitom do 1. februarja 5.460.000 ha nasproti 6.800.000 ha v istem času leta 1938. S pšenico so posejali nad 4 milijone ha. Z ječmenom posejana površina se je povečala za približno 30.000 ha. Z ržjo in ovsmom posejane površine so nekoliko manjše zaradi zmanjšanega povpraševanja.

Veliki nemiri v Indiji

New Delhi, 22. febr. (AFP) Okrog 200 ljudi je bilo ubitih pri nemirih, ki so izbruhnili v vzhodni Bengaliji in Pakistanu med Indijci in muslimani zaradi velikega dotoka indijskih beguncev. Doslej so aretirali čez 1000 Indijcev in 150 muslimanov. Predsednik indijske vlade Pandit Nehru je predlagal pakistanski vladi ustanoviti mešane komisije, ki bi proučile nastalo stanje.

Newyorški hotel zgorel

New York, 22. febr. (Un. Pr.) Požar je uničil newyorški petnadstropni hotel »Towers«. 10 oseb je izgubilo življenje, 10 pa jih je bilo laže ranjenih. Vzrok požara ni znan.

Organizacijska vprašanja OBVESTILA IOOF SLOVENIJE ORGANIZACIJAM OF

Izkoriščanje agitacijskega gradiva

Komisija za agitacijo in tisk pri IOOF Slovenije redno izdaja za aktivne agitatorje agitacijsko gradivo o vseh važnejših političnih, gospodarskih in drugih vprašanjih. Doslej je izšlo 5 tem, v tem tednu pa izdajamo agitacijsko gradivo se za 4 teme. V tem agitacijskem gradivu so zbrani podatki in prikazani dosežki uspehi naše borbe za izpolnitev petletnega plana na vseh področjih našega gospodarstva: rudarstva, industrije, kmetijstva, gozdarstva, lesne industrije, uspehi naše zunanje trgovine itd. To gradivo je namenjeno okrajnim aktivnim, da se podrobno seznanijo z vso delovitostjo, uspehi in težavami izpolnjevanja planskih nalog, da ga izpopolnijo s konkretnimi podatki za svoj okraj in kraj, ter s pomočjo tega pojasnjujejo ljudstvu našo politiko in uspehe pri graditvi socializma.

V mnogih primerih pa aktivisti popolnoma napačno uporabljajo to gradivo. Nekateri aktivisti ga na množičnih sestankih enostavno berejo in se pri tem nič ne dotaknejo gospodarske politike in krajevnem merilu, ki pa ljudi najbolj zanima. Tako je naše politično in agitacijsko delo samo splošno in šablonsko. S takim delom nismo in ne bomo nič bolj zainteresirali ljudi za reševanje frontnih nalog, ker se nismo potrudili, da bi jim poleg zveze in republiške gospodarske problematike obrazložili in pojasnili stvari v krajevnem merilu, za kar so neposredno zainteresirani.

Socialno skrbstvo

Iz proračuna OLO je na prvem mestu na Jesenicah

Proračun okrajnega ljudskega odbora na Jesenicah se je v primerjavi s lanskim letom zvišal za 5 odstotkov, proračun za krajevne ljudske odbore pa je skoraj za 50 odstotkov višji, kakor je bil lani. Oba proračuna znašata 72.495.000 din. V proračunu okrajnega ljudskega odbora je socialno skrbstvo z blizu 19 milijoni na prvem mestu in je to za 200 odstotkov več, kakor prejšnje leto.

Fronta bo delala tudi za vzgojo otrok

Pred dnevi so imeli na terenu »Nebotičnik« v Ljubljani predvolivni množični sestanek, na katerem je govoril tudi ljudski poslanec tovariš Josip Jeras. Na sestanku so pretresali in prejel tudi svoj letni plan.

Po tem bo imela najboljše delo kulturno prosvetna komisija. Zelo obširno bo vzgojno delo na terenu, pri čemer niso pozabili tudi na pionirje. Kulturno prosvetna komisija bo organizirala posebne pionirske krožke, katerih program je čitanje literarnih del, spoznavanje današnje stvarnosti in podobno. Za člane Fronte pa bo organizirala politična komisija študijske krožke. Teren »Nebotičnik« je napovedal tekmovalstvo v kulturno prosvetnem delu vsem ostalim terenom v rajonu. Obširne plane so si zadale tudi ostale komisije pri terenskem odboru Fronte. Največje delo komunalne socialno skrbstvo pa mlečna kuhinja za socialno skrbstvo za mlečna kuhinja predšolske otroke. Ze po tem vidimo, da tereni zelo skrbijo in mislijo vedno tudi na naše najmlajše. To pa je posebna odlika terenskega načrta Fronte.

Ljudska fronta Hravske za izpolnitev plana

Delež, ki ga ima Ljudska fronta Hravske pri izpolnitvi planskih nalog, je dobro označen s številom prostovoljnih delovnih ur. Prvo leto po osvoboditvi jih je bilo 377.347, v prvem planskem letu že blizu 2 milijona, leta 1948 nad 6 milijonov, lani pa blizu 16 milijonov. V prvih vrstah borbe za plan so bile posebne frontne brigade, ki so delale v gozdovih in pri melioracijah. Za graditev raznih objektov na vasi so dale frontne organizacije vso nestrokovno delovno silo, na večjih gradbiščih pa se usposabljala tudi čedalje več strokovnjakov. Pri delovnih akcijah je bil letni plan prekoračen že za 10%. Zdalj tekmujejo frontovci LR Hravske na svojih delovnih mestih v tovarnah in ustanovah, v kmečkih obdelovalnih zadrugah in pri mnogih delovnih akcijah na čast volitev v zvezno skupščino in se tako njihov delež pri izpolnitvi planskih nalog močno zvišuje.

Mladinski zadrugi dan v Ptuj

Mladina socialističnega sektorja kmetijstva bo imela »Mladinski zadrugi dan« v Ptuj (Titov dom) v nedeljo dne 26. t. m. Dopolnilno bo delovna konferenca, popoldne pa privreditev s peštrim kulturnim sporedom. Nastopili bodo pevski zbori, recitatorji, folklorne skupine, orkester, pionirski harmonikarski zbor. Tudi naši najmlajši »scibarčičke« iz DID Gorica Dežno nam bodo nekaj lepega in vselega povedali.

Vabimo vse množične organizacije s terena, da pošljejo svoje predstavnike na zborovanje. Mladinski aktivni naj se udeležijo zborovanja polnoštevilno. P. M.

Pred stavko kovinarjev v Franciji

Pariz, 23. febr. (Tanjug) Stavka kovinarjev pariške oblasti se je ponovi razširila še na druge tovarne in podjetja. V stavko je doslej stopilo okrog 70.000 delavcev, ki zahtevajo premijo v višini 8000 frankov. Delo je bilo ustavljeno v 34 tovarnah, med drugim tudi v avtomobilskih tovarnah »Renault« in »Peugeot«. Pred vzhodom v tovarno so delavci postavili straže, da preprečijo dostop stavkavokov.

Generalna konfederacija dela, »Force Ouvrière«, krščanski in avtonomni sindikat, ki vodi stavkovno gibanje, so pozvali svoje člane kovinarje, naj se pridružijo akciji za zboljšanje gmetnega stanja kovinskih delavcev. Danes se bo v kovinskih podjetjih nadaljevalo glasovanje o splošni stavki kovinarjev. Glavni odbor Generalne konfederacije dela je izrazil solidarnosti s stavko kovinarjev pariške oblasti. Opozoril je druge sindikalne zveze, naj jim kovinarji služijo kot zgled, ki mu je treba slediti.

Radikali razpravljajo o nadaljnjem sodelovanju v vladi

Pariz, 23. febr. (AFP) Večeraj je bil sestanek izvršilnega odbora radikalne stranke, na katerem so razpravljali o nadaljnjem sodelovanju predstavnikov stranke v sedanjih vladi, zlasti v zvezi z nedavnim odstopom socialističnih ministrov. Pristaši, ki zahtevajo izstop iz vlade in so zbrani okrog Daladiera, postavljajo kot pogoj za nadaljnje sodelovanje v vladi, da se sprejme nov volivni zakon, s katerim bi dosežani večinski sistem zamenjali s proporcionalnim sistemom.

cije proti nadaljevanju kolonialne vojne v Vietnamu. Demonstracije je organiziral akcijski odbor proti vojni v Vietnamu na dan, ko je vojni minister Pleven prišel v Saint Brieuc, da bi predsedoval generalnemu svetu departementa Cotes du Nord. Policija je skušala preprečiti demonstracije s tem, da je metala solzivne bombe.

Ameriška visoka komisija se bo iz Frankfurta preselila v Bonn

Frankfurt, 22. febr. (AFP) Ameriški visoki komisar v Zahodni Nemčiji Mac Cloy je objavil danes, da proučuje ameriška visoka komisija možnost preselitve nekaterih svojih uradov iz Frankfurta na sedež zahodnonemške vlade v Bonn.

Zahodnonemški kancler Adenauer je sporočil večeraj, da se pripravlja načrt za ustanovitev osrednje uprave za zunanje zadeve. Hamburški radio je dodal, da bo urad za zunanje zadeve ustanovljen v začetku prihodnjega proračunskega leta, t. j. aprila. V uradu bo zaposlenih okrog 250 do 300 uslužbencev.

Pristaši za preselitev v Bonn navajajo za razlog, da imata francoska in britanska visoka komisija, ki sta v Bonnu večjo možnost vplivanja na zahodnonemško vlado kot ameriška visoka komisija v Frankfurtu.

Radikalska postaja vzhodnega sektorja Berlina poroča, da je bil dosežen med gospodarskimi pogajanjmi med predstavnikih Vzhodne in Zahodne Nemčije gospodarski sporazum glede na trgovino med obema conama ter izvoz železa in jekla iz zapadne v vzhodno cono.

Preselitev ameriške visoke komisije v Bonn bo zahtevala hitro izgradnjo več kot 600 stanovanj, kar bo stalo približno 50 milijonov dolarjev.

„Praznik pomladi“ na Kitajskem

Peking, 22. febr. (Ag. Nova Kit.) Na Kitajskem praznujejo od 17. do 23. februarja »Praznik pomladi«. Ob tej priložnosti so v vseh večjih mestih organizirali pomožno akcijo za borbo narodnoosvobodilne armade in njihove družine z geslom »Pomagaj armadi«. Ljudske oblasti v Pekingu so razdelile družinam borcev narodnoosvo-

bodilne armade 200.000 kg življenjskih potrebščin. V Sanghaju so razdelili 300.000 kg pšenice in 26 milijonov kitajskih dolarjev. V Tienčinu pa 22.000 kilogramov pšenične moke in mesa. Kmetije iz okolice Cungčina so dali enotam narodnoosvobodilne armade velike količine zelenjave za »Praznik pomladi«. V Hančou so izdelali delavci veliko število čevljev za vojsko, na katere so napisali gesla »Uniči sovražnika«, »Ljubi svoje ljudstvo«

Manifest španske republikanske vlade

Mexico, 23. febr. (AFP) Španska republikanska vlada je izročila večeraj tisku manifest s podpisom predsednika vlade De Albornosa, v katerem protestira proti slehernemu poizkusu ali diplomatski potezi, ki bi podpirali Francov režim. Republikanska vlada protestira proti stališču ZDA do Francove Španije in sploh zoper sleherni pomoč Francu. V manifestu opozarjajo nato na resolucijo Generalne skupščine OZN iz decembra 1946, ki zato ni bila učinkovita, ker Varnostni svet ni izvajal njenih določb.

United Press poroča, da so kuumin-tanska letala vnovič bombardirala Sanghaj in okolice. Ob tej priložnosti je bila hudo poškodovana hidroelektrična centrala v Sanghaju. Bombardiranje je povzročilo veliko požare in eksplozije.

Na koncu se poudarja, da je frankistična Španija na vse mogoče načine podpirala med zadnjjo vojno Hitlerja in Mussolinija.

Iz kulturnega sveta

Francoska pisateljica Jean Cassou in André Wurmser sta bila 25 let sodelavca napredne revije »Europe« in osebnaj prijatelja. Odkar pa je Cassou lanskega leta obiskal Jugoslavijo, sta se razšla. Medtem ko je Cassou ostal zvest resnici in javno brani Jugoslavijo pred krivičnimi napadi Informbiroja, je Wurmser ostal zvest strankni disciplini in je svojega dotodanjega prijatelja pred kratkim ostro napadel z brošuro »Odgovor Jeanu Cassouju«. Cassou pripravlja zdaj v odgovor svojo brošuro, pri kateri bo stala sodelovala tudi pisateljica Vercors in Louis-Martin Chaffuier, ki sta se prav tako postavila na stran resnice.

svojim člankom glavni poudarek v tej smeri in so kominformistično propagando odločno zavrnili kot lažnivo. Značilna sta že naslova prvih dveh člankov: Doménach je svoj članek naslovil »Revolucija, ki ji je stopila nasproti laž« in mu dal kot geslo Pégurove besede: »Noben vladar, najsi bi bila to tudi Cloveška internacionalna, človeški rod, nima pravice, da bi se izrazil proti resnici.« Baboulenov članek pa ima naslov »Pomen socialistične izgradnje v Jugoslaviji«. Kot dopolnilo teh treh pričevanj približuje revija pod naslovom »O partijskosti v znanosti« odlomek iz govora, ki ga je imel Edvard Kardaelj 14. dec. 1949, ko je bil izvoljen za častnega člana slovenske Akademije.

Trije francoski književniki, sodelavci revije »Esprit«, Jean-Marie Doménach, Jean Baboulene in Henri Quéffélec, so na povabilo Zveze jugoslovanskih književnikov lanskega decembra tri tedne potovali po Jugoslaviji in se seznanjali z našo stvarnostjo. V februarški številki Esprita so objavili v daljših člankih vsak svoje vtise. Medtem ko Quéffélec kot pisatelj izraža predvsem svoje osebne vtise, sta druga dva skušala izbrpnejše zajeti našo politično in gospodarsko stvarnost. Ker je bil glavni namen njihovega potovanja, da se prepričajo o resničnosti ali neresničnosti trditve Informbiroja o Jugoslaviji, so dali

zeleno je bila moja dolina«, narejen po romanu istega pisatelja (izdanem 1939).

Roman Jamesa Aldridgeja »Diplomate je po mnenju nekaterih kritikov najboljši angleški roman iz l. 1949.

Francoski pisatelj Jean Giono, ki ga med vojno prevajali tudi v slovenščino (»Zetev«, »Hribe«), se je med okupacijo preveč bratil z Nemci in zato prva leta po osvoboditvi ni mogel v javnost. Zdalj je izdal v založbi Gallimard nov roman z naslovom »Les âmes fortes« (Močne duše). Resnejši kritiki to delo odklonili kot psihološko temeljeno in neverjetno.

Med ameriški bestsellerji (deli, ki se najboljje prodajajo) že sedem mesecev vodi roman pisatelja Johna P. Marquanda z naslovom »Point of no return« (nekako »Kraj, odkoder ni vrnitev«).

V Manchesterstki mestni knjižnici, eni največjih angleških in sploh svetovnih javnih knjižnic (že leta 1932 je imela več kot 600.000 knjig), so skušali ugotoviti, koliko si bralci izposojajo dela posameznih slavnejših avtorjev. Nekega dne lanskega leta so pregledali, koliko njihovih knjig je izposojenih in koliko jih je na policah. Ker je med avtorji dosti imen, ki so dobro znana tudi slovenskim bralcem, utegnete biti te številke zanimive tudi pri nas. Prva številka za imenom vedno označuje število izposojenih knjig, druga (v oklepaju) pa število knjig, ki so bile tisti dan na policah knjižnice.

Značilno je, da je na prvem mestu pisateljica detektivskih romanov Dorothy Sayers: 818 (73). Slede (Slovenec neznane avtorje izpuščamo) Hugh Walpole 808 (362), John Buchan 590 (298), Agatha Christie (spet detektivski romani!) 512 (9), John Galsworthy 434 (387), Mazo de la Roche 424 (116), Howard Spring 410 (16), J. B. Priestley 400 (106), A. J. Cronin 385 (36), Charles Dickens 381 (378), Somerset Maugham 309 (35), Pearl Buck 282 (62), Daphne Du Maurier 254 (30), Upton Sinclair 232 (43), Sinclair Lewis 209 (111), Taylor Caldwell 145 (26) itd.

Mladinske avtorje so šteli posebej. Najbolj so brana dela pisateljice Enid Blyton 943 (38), za njo sledita W. E. Johns 559 (123) in Richmal Crompton 398 (21).

Novoletna številka »Booksellerja«, glasila angleških knjigotrožcev, je objavila poročilo o angleški knjižni produkciji v letu 1948, iz katerega posnemamo nekaj števil. V letu 1948 je na Britanski otokih izšlo 14.868 knjig, med njimi 3924 ponatisov in novih izdaj in 308 prevodov. Ta številka je skoraj enaka številki knjig, izdanih v Angliji leta 1939. Med drugo svetovno vojno je izhajalo letno okoli sedem do osem tisoč knjig. Med knjigami, izdanimi l. 1948, je bilo največ pripovednih del (z detektivskimi in podobnimi deli vred) — 2831; slede mladinske knjige s 1497 naslovi, vzgojna literatura z 902, verska z 827, likovna

umetnost in arhitektura s 535, poezija in drama s 529 itd.

Claude Bourdet, glavni urednik neodvisnega francoskega dnevnika »Combat«, je konec lanskega leta obiskal Jugoslavijo in odločno demantiral obrekovanje Kominforma o naši državi. Zdalj beremo v njegovem listu, da želi ustanoviti poleg svojega dnevnika še tednik. Ta bi bil izbrpnejši in bolj poglobljeno poročati o problemih, ki jih z vedno večjo naglico postavlja pred nas sodobnost. List naj bi bil neodvisen od vsake stranke, države ali kake kapitalistične sile.

Nekaj novosti Narodne in univerzitetne knjižnice

Atzelius A.: Die römische Eroberung Italiens (340-264 v. Chr.). Aarhus 1932. (II 99054-14.3)

Agroskin A. A.: Dviženje gazov i teplootodač v kokšovih pečah. Moskva 1949. (91834)

Arefev G. I. & M. S. Borodovskij, S. V. Zurin: Tkačestvo. Moskva 1949. (91833)

Braudel F.: La Méditerranée et le Monde méditerranéen à l'époque de Philippe II. Paris 1949. (F 1754)

Cernoch S.: Svätent Kevč. (V Prage) 1944. (89964)

Dahnov V. N.: Interpretacija karotidnih diagramov. Moskva 1948. (93706)

Daneic B.: Turčija. Moskva 1949. (91969)

Gajdukevič V. F.: Bosporsko estvo. Moskva 1949. (91823)

Nolt J.: Etudes d'aspect. Aarhus 1942. (II 99054-15.2)

Janko I.: Jazyková melodie a její vztah k houbky ve službách skladyba a významoslvi. V Prage 1948. (74617-24)

Kosven M. O.: Matrirahet. Istorijska problematika. Moskva 1948. (93472)

Krüger P.: Sainte-Beuve's Litteraire Kritik. Methoden. Aarhus 1945. (II 99054-17.3)

Materialij i issledovanie po ruskodialektologii. T. I. Moskva 1949. (91888)

Morim M. & J. Nehil & R. Plehon: La streptomycine. Paris 1949. (F 1742)

Ohnesorg K.: Fonetički studije o dječak reči. V Prage 1948. (76246-52)

Orlapp J.: Zusammenbruch und Aufbau Berlins 1945-1946. Berlin 1947. (93746)

Pierre-Bourgeois: Tuberculose pulmonaire et pleurale. Paris 1949. (F 1737)

Poznanski N. F.: V. G. Belinskij o vošnitani. Moskva 1949. (91833)

Rousseau P.: Histoire de l'atome. Paris 1948. (F 1861)

Siráček A.: Kultura a mravnost. Prispevok k analize socialno-duhovne skutočnosti. Bratislava 1949. (II 84457-10)

Smetana J.: Vtök vody pod stavidlem i učelný tvar desedací plochy stavidla. V Prage 1949. (II 84955)

Soulas A. & P. Monnier-Kuhn: Bronhologie. 1949. (F 1789)

Sakačev K. I.: Bolzani konečnost lošadi. Moskva 1949. (91961)

Sapožnikov V. N.: Tehničeskaja mikrobiologija. Moskva 1948. (91895)

Sifronov B. L. & A. P. Safonov: Telo tkackaja. Primery raschetov i zadani. Moskva 1946. (91894)

Snajman L. O.: Projizvodstvo sintetičeskog askorbinovoj kisloty (vitamina C). Moskva 1948. (91874)

Toyneba A. J.: Study of History. Abri d'gement by D. C. Somerville. New York 1947. (93332)

Vatolina L. N.: Sovremennoj Egipt. Moskva 1949. (91802)

Wagner V.: Vtvin vtvraňnoy unimosa Slovensko. Bratislava 1948. (II 84911-1)

Zbarski B. I. & N. N. Demin: Pri eritrotricitov v obmena belkov. Moskva 1949. (91893)

V nekaterih zadrugah okrog Gorice sejejo še vedno premalo vrtnin

Po vtiših, ki smo jih dobili na nekaterih občinskih zbornih obdelovalnih zadrugah v neposredni okolici Gorice, je treba poudariti, da bi bilo tako politično, kakor gospodarski uspehi zadrug je mnogo večji, če bi bile ukrajne zadrugne in kmetijske ustanove, kakor tudi ukrajna vodstva množičnih organizacij lažje tesneje sodelovala z obdelovalnimi zadrugami. Tega pa ni bilo mnogo, in to se odraža tako v bilancah zadrug kakor na občinskih zbornih, ki se jih udeležujejo le zadrugniki, medtem ko se vsajani, ki so izven zadrug, zanje ne zanimajo.

To se je pokazalo tudi na Vojškem, kjer je imela obdelovalna zadruga občinski zbor v sredo 15. t. m. Ta zadruga obračunava vsak delovni dan, ki so ga zadrugniki opravili lanj, po 100 din. S tem zneskom se uvršča med teže obdelovalne zadrugne v gorškem okraju, ki so v bilanci izkazale sorazmerno najvišje čiste dohodke. Razen tega so zadrugniki na Vojškem dobili po 30 bonov in po 1 liter vina za vsak delovni dan, večje količine koruze, pšenice in žganja, dočim so krompir, večina sama pridelali na obiskih. Prigospodarili so toliko, da so v glavnem preskrbljeni. Najprijetljivejša družina Ivana Gregoriča je n. pr. zabilala 6600 din (od tega je dobila plačilo v naravi za 23.143 din). Kakor so pokazali množični sestanki po vseh, na katerih so ugotavljali osnovne za odmero dohodnine kmetijskim gospodarstvom v letu 1949, je to približno povprečni dohodek srednjega kmeta. Življenjski standard zadrugnikov se torej naglo dviga, posebno pa, če upoštevamo, da so zadruga gospodarstva

dobila povprečno več bonov kakor privatna. Tako je omenjena družina Ivana Gregoriča dobila bonov za 19.830 dinarjev in si je z njimi prav lahko nakupila vse, kar je potrebovala za svojih šest članov.

Obdelovalna zadruga na Vojškem ima nekaj pravih pridnih zadrugnikov, ki se pošteno trudijo, da bi zadrugno gospodarstvo napredovalo. Na občnem zboru so pohvalili in nagradili Angela Hvaliča, ki je napravil največ delovnih dni, Franca Spacapana in Danico Gregorič. Vendar bodo morali zadrugniki v bodoče posvetiti več skrbi zaposlitvi zadrugnic, ki so se lanj bolj malo udeleževale zadrugnega dela. Tudi vprašanje norm bodo morali odločneje pretresati, ker si z desoletnim načinom preračunavanja opravljenih ur in delovne dneve jemljejo temeljni pogoji za napredek. Za zgled naj jim bo n. pr. zadruga v Brjih, ki je sama brez pomoči okraja, tako dolgo vrtila vprašanje uvedbe norm, da ga je rešila v lastno in vseh zadrugnikov zadovoljstvo.

Po višini dohodkov si v zadrugi na Vojškem sledijo posamezne panoge takole: vinogradništvo, travništvo, sadjarstvo in vrtnarstvo. Vrtnarstvo je dalo komaj četrtino toliko dohodkov kot travništvo. To je za zadrugo v okolici Gorice, ki ima vse zemeljske in podnebne pogoje za intenzivno vrtnarstvo, odločno prenizko. Nekatere druge zadrugne so že spoznale, kako velikega pomena je, če pridelujejo čim več vrtnin. To spoznanje bo koristno tudi za zadrugnike na Vojškem. Naj grejo za zgledom zadrugne v Biljah, ki je n. pr. v svojem gospodarskem planu

izračunala, da se bo letos zaradi večjih površin, ki bodo posajene z vrtninami, dvignil dohodek od vrtnin z lanskih 148.682 din na 761.691 din.

Rešiti pa bo treba tudi vprašanje živinoreje, ki je danes v zadrugi komaj na začetni stopnji. Ne samo zaradi tega, da zadrugniki na občnem zboru ne bodo več kritizirali zadrugno preskrbo z mlekom, temveč tudi zaradi boljšega gnojenja zadrugnih polj in vinogradov. Zaradi pomanjkanja cementa se je lanj gradnja novega hleva za živino, v katerega so investirali že blizu 600.000 din, zataknila in danes stoji. Toda hlev bo treba dograditi, pa naj okraj je kje najde potrebno količino cementa ali pa naj omogoči zadrugi nadaljnjo graditev na drug način.

Primer lepe poštvovalnosti
Pred kratkim je zvečer vozil avtobus redne proge Ljubljana-Ig proti Ljubljani. Avtobus je vozil šofer Ivan Glažar, službo sprevednika pa je opravljal Sprokvarjan Anton Jakopin. V bližini Mokrjarske na Ižanski cesti je avtobus srečal vprežno vozilo z enim konjem, ki se je umaknilo preveč na desno, zgubilo ravnotežje ter se prevrnilo v 3 do 4 metre širok občestni jarek, v katerem je bilo okrog 2 metra vode. Vprežno vozilo je potegnilo za seboj v vodo konja in voznika Alojzija Vicozi iz Iške vasi. Vozča Glažar in sprevednik Jakopin sta se takoj zagnala v vodo in rešila najprej voznika, ki je bil vlnjen, nato pa še konja. Sprevednika Jakopina so vsačani Iške vasi ves premočen vozil še v Ljubljano, se vrnil nazaj na mesto nezgode z organom milice ter se je šele po približno dveh urah vrnil domov. Oba uslužbenca sta zaradi prehlajenja nekaj dni ležala bolna v vročino in sicer sprevednik Jakopin Anton v bolnici, šofer Glažar Ivan pa doma.

Za izredno poštvovalnost pri reševanju ponesrečenega zaslužita Glažar in Jakopin javno pohvalo.

Z 80 leti je sklenil delovno pogodbo

V republiknem tesarskem podjetju »Tesara« v Ljubljani so imeli te dni ob navzočnosti vsega kolektiva sestanek v počastitev mizarja Franca Cesna, ki je ta dan praznoval svoj 80. rojstni dan in dvajseto obletnico službovanja v tem podjetju.

Tov. Cesen dela že od rane mladosti in se je prav te dni z delovno pogodbo zavezal, da bo navzlic visoki starosti delal v podjetju še pet let. Kot izučeni mizar je delal v tobačni tovarni, kjer je po dolgih letih stopil v zaslužni pokoj. Ni pa držal brez dela. Stopil je v službo pri podjetju »Tesara«, kjer se danes vestno in pridno dela, čil in krepak ter spošтовan od svojih tovaršev.

Tov. Cesen se je vedno boril za pravico delavskega razreda, za boljše in lepše življenje našega delavca. Tako ga vidimo na njegovi življenjski poti vedno v prvih vrstah našega delavstva. Bil je tudi med železničarji in delavci, ko so pred 30 leti Koroščevi žandari ubili 14 delavcev na Zaloški cesti. Neugnani in vedno nasmenjanemu tovarišu Cesnu prisrčno čestitam tudi mi ter mu želimo še dosti zadovoljnih in krepkih let.

Ali je bil res severni sij?

Pozno zvečer 21. t. m. smo opazovali krasen pojav severnega sija na severni strani neba, ki je trajal približno od 21.45 do 22.30 ure.

Isti pojav smo opazovali v Slovenjgradu zadnjič v letu 1940. Vendar je bil letos večji in lepši: imel je obliko temnoredke sija z vibrirajočimi svetlejšimi žarki.

Tako se ne sme ravnati z živalmi

Ljubljansko podjetje za odkup živine je pred dnevi dobilo v Litiji več glav živine, ki so jo naložili na kamijon. Med to živino so stlačili tudi tri konje. Dva konja sta se v gneči zrušila na tla, tretji pa je gazil po teh dveh. Delavci, ki so ravno ob tem času zapuščali tovarno, so opazovali ta prizor in dali glasno duška svoji nevolji zaradi tako neumisljenega ravnanja z živalmi. Uslužbenec podjetja so tudi prikazali, da bo meso zgaženih živali poškodovano in manj užitno. Ko so jim mimoidoči zagrozili, da bodo o tej stvari obvestili oblast, so se uslužbenec prestrašili in zaklali oba ranjena konja kar na kamijonu.

Ljudstvo na deželi se upravičeno zgraža nad takimi brezčutnimi nakupovalci živine.

Kako vplačujejo podjetja razlike zaradi ukinjenja prispevka za socialno zavarovanje in davka na dohodek

Zvezi Uradni list št. 10, ki se ni izšel v slovenski izdaji, prinaša navodila zveznega ministrstva za finance o obračunavanju in plačevanju razlik, ki nastanejo zaradi ukinjenja davka na dohodek in delavcev in uslužbencev ter prispevka za socialno zavarovanje. Iz teh navodil, ki so zelo važna za vse, ki zaposlujejo socialnem zavarovanju zavezane osebe, navajamo, kar pride v poštev za obračunavanje in plačevanje socialno zavarovalnih prispevkov.

1. Prispevki za zdravstveno varstvo državnih uslužbencev in upokojencev v višini 6,8 % se od meseca januarja 1950 ne nakazujejo več organom socialnega zavarovanja.

2. Državna gospodarska podjetja, zadruga in podjetja s pridruženimi podjetji so dolžna plačati prispevke socialnemu zavarovanju za svoje redne (polne) zavarovance za januar 1950 po starem, t. j. po tarifi 27,5 % Podjetja in zadruga, ki so po pojasnitvi v dnevem časopisu vplačila prispevke po 20,7 %, morajo za mesec januar 1950 plačati še 4,4 % prispevka, ki so podjetja v februarju 1950 izplačala prejemale vnaprej za ta mesec ali v februarju za nazaj za februar po dokončanem poslu in so v takih primerih nakazala socialnozavarovalne prispevke v višini 20,7 %, morajo do 28. februarja nakazati za zavarovance še 4,4 % prispevka računom zadrug pristojne ekspozituri Drž. zavoda za soc. zavarovanje pri Narodni banki.

3. Državna gospodarska podjetja, zadruga in podjetja družbenih organizacij kakor tudi privatna podjetja in privatne osebe morajo prispevke za redne pogoje zavarovanja od 1. februarja 1950 dalje plačevati na posebne račune pri Narodni banki, in sicer: 1. razliko, ki nastane zaradi ukinitve davka, in 2. razliko, ki se pojavi zaradi ukinitve prispevka za socialno zavarovanje.

Niti prve niti druge razlike ne plačajo: a) državnih uradnih in ustanov, ki se financirajo na podlagi predračuna (datkov in dohodkov); b) upravno operativna vodstva državnih gospodarskih podjetij; c) družbene organizacije, ki se financirajo na podlagi svojih predračunov dohodkov in izdatkov in prilivov; d) zadrugne zveze vseh vrst zadrug, ki se financirajo na podlagi svojih predračunov dohodkov in izdatkov; e) delavske uslužbenke restavracije in menze.

4. Prva in druga razlika se izračuna na podlagi povprečja davka oziroma prispevka od julija do decembra 1949. Ker delodajalec se nimaže Uradnega lista št. 10, kjer so ta navodila objavljena, naj delodajalec socialističnega sektorja plačajo na račun prve razlike za mesec februar 4,7 %, na račun druge razlike pa 25,1 % od skupnega zneska novih plač.

Diference, ki se bodo pojavile po ugotovitvi dejanskih odhodkov za posamezno podjetje, delodajalec poravnati pri vplačilu prve in druge razlike za mesec marec 1950.

5. Na računih za dohodke, ki jih imajo ekspozituro pri Narodni banki, se matično vplačilo državnih gospodarskih podjetij, zadrug, podjetij družbenih organizacij, privatnih podjetij in privatnih oseb samo še do 28. februarja 1950.

6. Od 1. marca 1950 dalje je vse prispevke za socialno zavarovanje na gredce na katero dolo se nanašajo, vplačati na posebne račune pri Narodni banki — Državna gospodarska podjetja, zadruga, podjetja družbenih organizacij, privatna podjetja, kakor tudi privatne osebe morajo v dohodek vplačevati prispevke oziroma razlike takole:

a) Razlike, nastale zaradi ukinitve davka (t. j. prva razlika), so dolžna plačati na račun št. 807.800, ki se vodi pod oznako: »Vplačila razlik, nastalih z ukinjitvijo davka na dohodek.«

b) Razlike, nastale zaradi ukinitve prispevka za socialno zavarovanje (t. j. druga razlika), na račun št. 01-800.028, ki se vodi pod oznako: »Socialno zavarovanje — prispevek gospodarstva.« — Prispevki, ki se nanašajo še na januar 1950, in event. prejšnje mesece, to so vsi zaostanki, se plačajo na ta račun.

c) Podjetja in osebe privatnega gospodarskega sektorja vplačujejo prvo in drugo razliko skupaj po enotni tarifi 32,2 % od skupnega zneska plač delavcev in uslužbencev na račun št. 807.801, ki se vodi pod oznako: »Vplačila razlike v davku na dohodek in socialnem zavarovanju privatnega sektorja.«

d) Za hišne pomočnike plačajo delodajalci samo drugo razliko (zaradi ukinitve prispevka za socialno zavarovanje) v višini 20,7 % od njihovih plač. Tudi ta razlika se plača enako kakor druga razlika na račun št. 01-800.028.

7. Ker Uradni list FLRJ št. 10 v slovenski izdaji še ni izšel, objavljamo naslednje tabelo, po kateri naj podjetja in ustanove obračunavajo od 1. februarja 1950 dalje plače delavcev in uslužbencev. Ministrstvo za socialno zavarovanje

TABELE NOVIH OBRACUNSKIH POSTAVK IN PLAČ DELAVCEV USLUŽBENCEV IN VAJENCEV V GOSPODARSTVU

bruto plača	Sedanja		bruto plača	Nova plača	
	neto plača	neto plača		neto plača	neto plača
1.-	0,90	0,90	1.-	0,90	0,90
2.-	1,82	1,90	2.-	1,82	1,90
3.-	2,72	2,80	3.-	2,72	2,80
4.-	4.-	4.-	4.-	4.-	4.-
5.-	5.-	5.-	5.-	5.-	5.-
6.-	6.-	6.-	6.-	6.-	6.-

DVOSOBNO STANOVANJE se kopalnice pritlikami in Celju, vrnjenjem z enškim in Ljubljani, Poudbe po DOZ na oglašni odd. 1081.10 AVTOMATICO TEHTNICO od 10 do 20 kg kupi — Kmetijska zadruga Vrnja gora. 1082-5

DVOSOBNO STANOVANJE v Ljubljani, Krapine perla in obk. 843-4 IZGUBljENO STANOVANJE v Planini pri Rečku — Zalužje: oče Franc, mati Ana, bratje Franc, Stanko, Anton, sestra Anica, teta Marija in ostalo sorodstvo. Laze, Vrnjeselo, Nova vas, Trst, Planina, Senčur 762-1

OBLAČILNE DELAVNICE MLO Celje pripravijo v času od 15. februarja dalje dvomesečni popoldnevni borbo, ki jih bodo vsi delavci in uslužbeni delavci, ki bodo prejeli informacijo, se dobijo v Sivalnici I MLO Celje, Zidarska ulica 21. 844-4

KRPALNICA MLO Celje, Jetrnska ulica — sprejme vse vrste popravil in krpalne perle in obk. 843-4

IZGUBljENO STANOVANJE v Planini pri Rečku — Zalužje: oče Franc, mati Ana, bratje Franc, Stanko, Anton, sestra Anica, teta Marija in ostalo sorodstvo. Laze, Vrnjeselo, Nova vas, Trst, Planina, Senčur 762-1

Sporočimo žalostno vest, da je umrl v 25 leti starosti naš srčno ljubljani sin, brat bratrance, nekak VINKO SIMSIC, invalid JA in član KP. Počrtno bo 25. febr. bilo 12.00 v hiše gosti na pokopališču v Planini pri Rečku — Zalužje: oče Franc, mati Ana, bratje Franc, Stanko, Anton, sestra Anica, teta Marija in ostalo sorodstvo. Laze, Vrnjeselo, Nova vas, Trst, Planina, Senčur 762-1

Sporočimo žalostno vest, da je umrl v 25 leti starosti naš srčno ljubljani sin, brat bratrance, nekak VINKO SIMSIC, invalid JA in član KP. Počrtno bo 25. febr. bilo 12.00 v hiše gosti na pokopališču v Planini pri Rečku — Zalužje: oče Franc, mati Ana, bratje Franc, Stanko, Anton, sestra Anica, teta Marija in ostalo sorodstvo. Laze, Vrnjeselo, Nova vas, Trst, Planina, Senčur 762-1

Sporočimo žalostno vest, da je umrl v 25 leti starosti naš srčno ljubljani sin, brat bratrance, nekak VINKO SIMSIC, invalid JA in član KP. Počrtno bo 25. febr. bilo 12.00 v hiše gosti na pokopališču v Planini pri Rečku — Zalužje: oče Franc, mati Ana, bratje Franc, Stanko, Anton, sestra Anica, teta Marija in ostalo sorodstvo. Laze, Vrnjeselo, Nova vas, Trst, Planina, Senčur 762-1

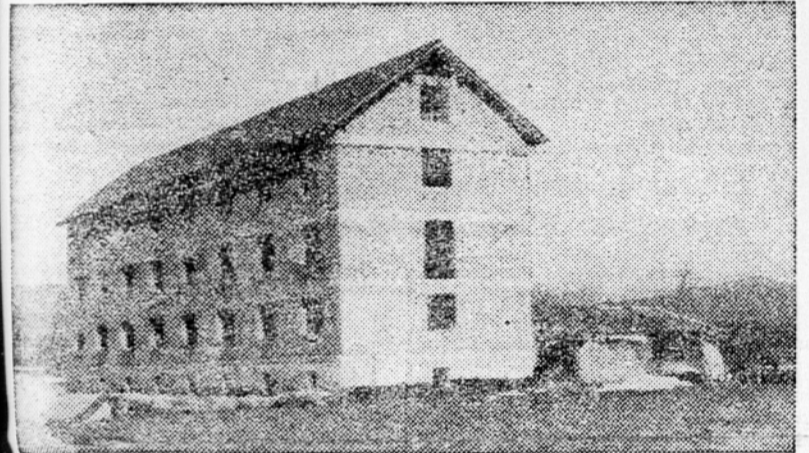
Sporočimo žalostno vest, da je umrl v 25 leti starosti naš srčno ljubljani sin, brat bratrance, nekak VINKO SIMSIC, invalid JA in član KP. Počrtno bo 25. febr. bilo 12.00 v hiše gosti na pokopališču v Planini pri Rečku — Zalužje: oče Franc, mati Ana, bratje Franc, Stanko, Anton, sestra Anica, teta Marija in ostalo sorodstvo. Laze, Vrnjeselo, Nova vas, Trst, Planina, Senčur 762-1

Sporočimo žalostno vest, da je umrl v 25 leti starosti naš srčno ljubljani sin, brat bratrance, nekak VINKO SIMSIC, invalid JA in član KP. Počrtno bo 25. febr. bilo 12.00 v hiše gosti na pokopališču v Planini pri Rečku — Zalužje: oče Franc, mati Ana, bratje Franc, Stanko, Anton, sestra Anica, teta Marija in ostalo sorodstvo. Laze, Vrnjeselo, Nova vas, Trst, Planina, Senčur 762-1

Sporočimo žalostno vest, da je umrl v 25 leti starosti naš srčno ljubljani sin, brat bratrance, nekak VINKO SIMSIC, invalid JA in član KP. Počrtno bo 25. febr. bilo 12.00 v hiše gosti na pokopališču v Planini pri Rečku — Zalužje: oče Franc, mati Ana, bratje Franc, Stanko, Anton, sestra Anica, teta Marija in ostalo sorodstvo. Laze, Vrnjeselo, Nova vas, Trst, Planina, Senčur 762-1

Takšno stanovanjsko hišo si bodo zgradili letos

Lanj, šele pozno v jeseni, so papirnati iz Količevega začeli graditi dvonadstropni stanovanjski blok, v katerem sta združeni dve zgradbi. Stanovanjski blok bi moralo graditi re-

njmi tudi direktor Lado Trampuš in inž. Vladimir Segs so med svojimi letnimi dopustom zidali stanovanjski blok. Najbolj so se na tem gradbišču izkazali zidar Blaž Rode in Franc Hri-

bar, ki je mnogo pripomogel, da so delavci in nameščenci sestavili in potavili za novi stanovanjski blok tudi ostreže.

Z lanskih izkušnjami bodo na Količevem letos, že takoj spomladaj začeli graditi nov prav tak stanovanjski blok. S tem bodo znatno razbremenili naša gradbena podjetja, da bodo lahko gradila važnejše objekte za našo petletko.

DNEVNE VESTI

KOLENDAR
Petek, 24. februarja: Matija, Bogdan.
Sobota, 25. februarja: Sasa, Valburga.

SPOMINSKI DNEVI
24. II. 1934. — Rojen skladatelj Haendel.
24. II. 1934. — Ruski car Peter Veliki je začel novo ustavo.

24. II. 1938. — Proglasitev druge francoske republike in pobeg kralja.
24. II. 1939. — Rojen na Gorškem jeziku, sloves dr. Karol Strekelj.

24. II. 1946. — Prebit predor pod Simplonom, ki je dolg 19.806 m in veže severno Italijo z zahodno Švico. Leta 1922 so zaradi poglobitve še gruzi vzporadi predor tako, da imamo sedaj pod Simplonom dvojni železnici.

24. II. 1944. — Med sovražno ofenzivo se je začel v Glini na Hrvaškem II. kongres partizanskih združevanj, ki je poudarjal svoje delo v Topuskem, zlasti pa ga je v Štunju.

24. II. 1944. — Kamniti zasavski odred je misljal na več krajih progno pri Litiji.

DEŽURNA LEKARNA
Centralna lekarna: Trostjeme, Trg Franca. Prostrna 5.

AO Planinskega društva Ljubljana priredi v nedeljo, 28. t. m., amaterski letak s svoje glavnice v Kranjsko goro. Odhod v nedeljo zjutraj ob 5.30, povratek ob 12.30. Prijave do sobote dopoldne v društveni pisarni.

Društvo slovenskih književnikov ima vsak teden ob 8. sestanek za člane in goste. Povabilo, da se sestanka udeležijo v obdobju št. 11.

Planinsko društvo Ljubljana opozarja na posebnosti Doma na Komni ter plačilo na Kraju, da je zveza med klozom Bohinjska Bistrica in Savico zvezo zaresalivo vzpostavljena. Srečanje zveze na Komni so odlične. Sreča 8.2.

Apelirali in pripravili AO Univerze v ponedeljek, 27. febr. ob 19 v sobi 77 na univerzi tuven sestanek. Vabljivi tudi prijavitelji za plezniki tečaj. Za hruško obvezno.

Avtorski krožek »Siska-Bežigrad« priredi tablo za žorje amaterski mladinski poudrajnske voze vabljive, da se udeležijo tedaj. Vabljivi tudi ostali. — Ponk se prične s 3. marcem dvakrat na teden po dve uri, in sicer od 19 do 21.

Abi odbor.

Povabilo. Predavanje Agromotek teletiče DIT bo danes ob pol 17 v sindikalni dvorani na Miklošičevi 6.

GLEDALIŠČE

DRAMA
Petek, 24., ob 20: Gribolejov »Gorje nametneme. Zaključena predstava za sindikate.

Sobota, 25., ob 20: Calderon »Dama s krato. Zaključena predstava za sindikate.

Nedelja, 27., ob 14: Miller: »Vsi moji sinovi.«

ob 20: Cankar »Hlapci. Izven.

V nedeljo 26. t. m. ob 10.30

nogometna tekma na igrišču Krima KVARNER (Reka) : Krim (Ljubljana)

Do igrišča vozi tramvaj

OPERA

Petek, 24., ob 20: Mozart »Don Juan« (kostumovane V. Heybalove, zaključena predstava za sindikate).

Sobota, 25., ob 20: Verdi: Trubadar (kostumovane V. Heybalove, zaključena predstava za sindikate).

Nedelja, 27., ob 20: Čadkovič: Evgenij Onegin, kostumovane A. Mezetove, Izven.

Za LMS napovedana predstava »Don Pasquale« danes odhaja, ker je bila četrtičova predstava »Trubadar« preložena na obojni večer. Vstopnice LMS ostanejo v veljavi za prihodnjo operno predstavo, ki bo za LMS.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE MESTNI DOM

Sobota, 25. febr., ob 20: O. Zupančič: »Veronika Deseniška«.

Nedelja, 26. febr., ob 20: O. Zupančič: »Veronika Deseniška«.

LJUDSKO GLEDALIŠČE CELJE

Sobota, 25., ob 20: Schiller »Kovarstvo in ljubezen«. Predstava za III. abonma.

Nedelja, 26., ob 15.30: Schiller »Kovarstvo in ljubezen«. Izven.

KINO

PETEK, 24. FEBRUARJA
LJUBLJANA UNION: ameriški barvani glasbeni film »Nepozabna pesem.« — Planica. Predstave ob 15., 17., 19. in 21. uri. — MOSKVA: ameriški glasbeni barvani film »Nepozabna pesem.« — Planica. — Predstave ob 14.30, 16.30, 18.30 in 20.30. — SLOGA: nemški film »Ni prostora za ljubezen.« — Pštata. — Predstave ob 16, 18,20 in 22.

SISKA: češki film »Slutnja«. Naš film. Predstava ob 20. — LITOSTROJ: avstr. film »Kvartet Schrammel.« Obzornik 32.

MARIBOR PARTIZAN: ameriški film »Kako zelena je bila moja dolina. Planica. — UDARNIK: sovj. film »Kako se je kalilo jeklo.« Bos. mes. 22.

CELJE METROPOL: ameriški film »Zim. ska zgodba. Nauk in tehn. 3. Planica. DOM: avstrijski film »Kvartet Schrammel.« Pionir in dvojka.

KAMNIK: avstrijski film »Beli sen.« — Vode nam bodo pokorne.

JESENICE MESTNI: ang. film »Brata«. Planica. Film. nov. 201.

KRANJSKO STORŽICE: sovjetski film »Puščina. meseničnik JA 12. — SVOBODA: angleški film »Oliver Twist.« Obzornik 32.

RADIO

SPORED ZA SOBOTO
6.00 Pesmi borbe in dela; 6.30 Jutrarnja tevaloba; 6.40 Vedri napetvi; 7.10—8.00 Jutrarnji koncert; 12.00 Opoldanski koncert; 12.40 Pester koncert jugoslovanske vokalne in instrumentalne glasbe — vmes ob 13.00—13.15 Šahovski predavanje; po dvehboja z ZDA (govornika ing. Vidmar ml. in Stojan Puh); 14.00 Izra. Mali ansambel Radia Ljubljana; 14.30 Kulturni pregled; 14.40 W. A. Mozart: Simfonija v g-molu; 15.10 Glasbena medijra; 15.15 do 15.30 Fiziokulturni pregled; 18.00 Otroške pesmi na besedila naših znanih pesnikov poje pionirski pevski zbor Radia Ljubljana; 18.10 Oddaja za pionirje: Nekaj iz zgodovine lutkarstva; 18.30 Izra. Zabavni orkester Radia Zagreb (Prenos iz Zagreba); 19.15 Lghke večerni koncert; 20.00 Tedenski znanje — politični pregled; 20.15 Glasbena medijra; 20.20 Hrvatska narodna glasba (Prenos iz Zagreba); 20.50 Veseli svoki; 21.00 Prenos koncerta za hruško orkestra Radia Ljubljana; 22.00 Lahka nočna glasba; 23.35 Zaključek oddaje.

KONCERTI

Opozarjamo na nočni koncert odlične koncertne pevke Anite Mezetove, ki bo v Filharmoniji ob 20. Na sporedu so samospevi domačih in tujih literatur. Pri klavirju dr. Danilo Svara. Vstopnice v Knjižarni muzikalji.

495-n Slovit violska virtuoziinja Nada Jevdjeničević — Brandlova bo imela samostojni violinski koncert v ponedeljek, 27. februarja ob 20. v Filharmoniji. Pri klavirju bo Stanica Botorič iz Beograda. Umetnici bosta izvajala tri sonate skladateljev: Brahms, Marinkovič, Strauss. Koncert je za abonma Ostale. Vstopnice so v predprodaji v Knjižarni muzikalji.

Zabavni orkester Radia Ljubljana pod vodstvom Bojana Adamiča bo popovlil svoj sobotni koncert v nedeljo, 26. februarja ob pol 11. v Unioni. Vstopnice so že v predprodaji v Knjižarni muzikalji.

PRESKRBA

DELITEV SVEZIH MORSKIH RIB
Poveljenstvo za trgovino in preskrbo MLO Ljubljana obvešča potrošnike, da si lahko nabavijo v petek dne 24. in soboto dne 25. t. m. sveže morske ribe na odrezke za meso 4 in 5 živilske pakizacije za mesec februar.

Ribe se dele v razmerju 1:1, t. j. za kg mesa, kilogram rib.

V petek, dne 24. in soboto, 25. dele ribe neprekinjeno od 6. do 17. ure naslednje poslovalnice: Gajeva ul. — nasazja, Gosposvetska c. 6. Zaloška ul. — Tržiška 81, Celovška 54. Wolfova 12, Miklošičeva in na trgu.

DELITEV MESA ZA MESECE FEBRUAR

Obveščamo potrošnike mesta Ljubljana, da se deli III. obrok mesa na odrezke živilskih pakizacije za mesec februar, od sobote, dne 25. t. m. dalje in sicer:

Kaj je z našim TELEFONOM?

»Ta presneti telefon!« vzdihuje Ljubljčan ali Mariborčan, ko priiska na vilice telefonskega aparata in po več minut čaka, da se mu iz slušalke oglasi dolgo pričakovani zvok, ki pove, da je pot v avtomatski centrali prosta. Ko pa potem zavrti številnik in mu že pri drugi številki pove tiho brneje in v šušalki, da je nadaljnje klikanje zaman, se obupno sprašuje: »Kaj neki je s tem našim telefonom?«

Celjan, Ljubljčan, Mariborčan ali podeželjan pa ima zopet svoje posebno rnenje o telefonski službi, ko tudi po eno uro čaka na naročena telefonsko zvezo z Ljubljano, Zagrebom ali Beogradom. To mnenje je sicer odvisno od živčnega stanja prizadetega, vendar verjetno nikoli ni preveč laškavo za telefonsko službo.

Res, kaj neki je s tem našim telefonom?

Odgovor je kaj preprost. Telefonske linije in naprave imajo kot vsak stroj določeno zmogljivost, preko katere ne morejo. So kot ljubljanski tramvaj. Če je v St. Vidu tramvaj poln in se vsi potniki peljejo do Ajdovščine, potem pač na vrzinskih postajah ne bo mogel nihče vstopiti. Pa naj uboga sprovednica še tako pravi: »Pomaknite se naprej!« — če ni prostora se ne moreš nikamor pomakniti, novi potniki lahko samo še kot roj čebel vise na stopnicah, pa še to samo omejeno število, če jim tega seveda ne bi prepovedovali prometni organi.

Kot potniki na tramvaju, tako se bodo morali tudi telefonski naročniki disciplinirati, drugače bo tudi stanje v telefonskem prometu nevezdržno. Zakaj?

V letu 1949 je bil medkrajevni telefonski promet šestkrat večji od prometa v letu 1939, telefonske naprave pa so se povečale približno samo za eno tretjino. Vendar je bil plan medkrajevnih telefonskih pogovorov z izboljšanjem manipulacije in z gradnjo novih linij v letu 1949 izpolnjen s 126,9%. Zato je ostalo v Sloveniji samo 5% telefonskih pogovorov neopravičenih zaradi preobremenjenosti linij in naprav, toda povprečen čas čakanja na medkrajevne zveze je vseeno znašal 52 minut.

Zaradi preobremenjenosti avtomatskih telefonskih central (recimo v Ljubljani) je bil plan krajevnih pogovorov izpolnjen le s 88,2%. V avtomatskih telefonskih centralah posredujejo krajevne zveze avtomati. Avtomati pa manipulacije ne morejo zboljševati, ker so stroji. Pri nas izdelujemo in bomo v kratkem izdelovali še razne vrste telefonskih naprav, avtomatskih central pa še ne, ker so izredno komplicirane. So pa te centrale zelo drage. Ena avtomatska telefonska centrala s 400 priključki nas recimo stane približno 1.400.000 din v devizah. Če bi trgovali na primer z žitom, bi nas recimo samo en telefonski priključek stal približno 3000 kilogramov pšenice! Da bo prišlo do preobremenjenosti avtomatskih telefonskih central, je že takoj v začetku opozarjal vrhovni regulator gospodarstva — petletni načrt, zato je uprava pošte in telegrafa naročila potrebne avtomatske telefonske centrale v vzhodnih državah, kjer je upravičeno pričakovala nizkih cen in takojšnje dobave. Cene so bile sramotno visoke, dobave pa so tovarne zavlačevale in nazadnje ustavile. Zato smo se pri

nas usmerili na lastno proizvodnjo. Dve tovarni že izdelujeta telefonski in telegrafski material, in sicer tovarnici »Nikola Tesla« v Zagrebu in »Mihajlo Pupina« v Beogradu. Za Ljubljano in nekaj drugih večjih mest so naročene nove centrale v inozemstvu. Moderna visokofrekvenčna telefonija, ki je v nekdanji Jugoslaviji še nismo poznali, je doživela nesluten razvoj, naši inženirji pa so tudi že izvedli uspešne poizkuse za moderniziranje naših telefonskih in telegrafskih zvez z izkoriščanjem ultrakratkih valov UKV sistema.

Stanje telefonskih zvez v Sloveniji je v splošnem delno zadovoljivo, saj pride na 128 prebivalcev en telefonski naročnik (v Bosni in Hercegovini, ki je glede teh zvez najbolj zaostala, na 507 prebivalcev), v Ljubljani pa je vsak dva in trideseti prebivalec telefonski naročnik (v Beogradu vsak pet in dvajseti).

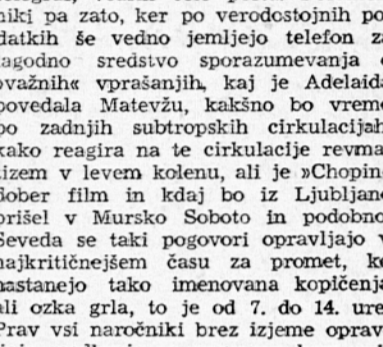
Odkod potem preobremenjenost linij in naprav ter še vedno precej visoko število neopravičenih telefonskih pogovorov? Krivi so kolektivni in posamezniki. Kolektivni-podjetja in ustanove zato, ker ne upoštevajo predpisov zveze vlade za omlinjenje preobremenjenosti ter še vedno izkoriščajo dragocene medkrajevne zveze za pošiljanje poročil in podatkov, ki bi jih lahko brez škode in sigurne prenesel telegraf, večih celo pošta. Posamezniki pa zato, ker po verodostojnih podatkih še vedno jemljejo telefon za lagodno sredstvo sporazumevanja o ovažnih vprašanjih, kaj je Adelaida povedala Matevžu, kakšno bo vreme po zadnjih subtropskih cirkulacijah, kako reagira na te cirkulacije revmatizem v levem kolenu, ali je »Chopine« dober film in kdaj bo iz Ljubljane prišel v Mursko Soboto in podobno. Seveda se taki pogovori opravljajo v najkritičnejšem času za promet, ko nastanejo tako imenovana kopičenja ali ozka grla, to je od 7. do 14. ure. Prav vsi naročniki brez izjeme opravljajo medkrajevne pogovore brez priprave in nenačrta, med pogovorom odlašajo slušalko ter mrzlično brskajo po raznih predalih, dragocena linija pa je med tem časom zasedena, toda neizkoriščana.

Telegraf je v nekdanji Jugoslaviji bil prav za prav šele v povojih. Šele po osvojitvi smo tudi pri nas uporabili najmodernije pridobitve telegrafske tehnike. Naša telegrafska mreža je bila s splošno uvedbo tele-

printerjev modernizirana. V vseh večjih mestih že obstajajo ročne telegrafske centrale za javni promet in avtomatske telegrafske centrale za naročniški promet. Z uvajanjem ultrakratkovalnega prenosa s »Herocovini« kablja bo pri nas možna tudi fototelegrafija ali telegrafski prenos faksimilov. Neverjetni tehnični razvoj telegrafije pa v našem gospodarstvu ni našel na ustrežajoči odziv. Številke vedo namreč povedati, da izkoriščamo samo 45% poštno telegrafsko mrežo, zmogljivost naročniške teleprinterje mreže pa izkoriščajo naročniki samo z 20%!

Čuden, naravnost paradoksalen pojav! Z ene strani tako obremenjeno telefonsko omrežje, da obstaja nevarnost, da odpove, na drugi strani pa skoraj nič izkoriščana prav tako hitra, enako draga in še zanesljivejša telegrafska mreža.

Telefonska kriza je postala eden najbolj perečih problemov našega prometa. Pa ne samo pri nas, čutijo jo na primer tudi v Južni Italiji, kjer so morali poseči za energičnimi ukrepi. Naše zvezno ministrstvo in direkcija PTT Ljubljana sta ta problem nasko-

kovali z vseh strani; racionalizacije, blokiranje nekaterih manj važnih naročnikov v dopoldanskih urah in podobni ukrepi bodo problem telefonskih zvez v Ljubljani in Sloveniji do montiranja nove centrale rešili samo ob pomoči več koristnikov telefona. Ta pomoč naj bi bila v disciplinirani uporabi telefona samo za res važne in nujne pogovore!

J. S.-K.

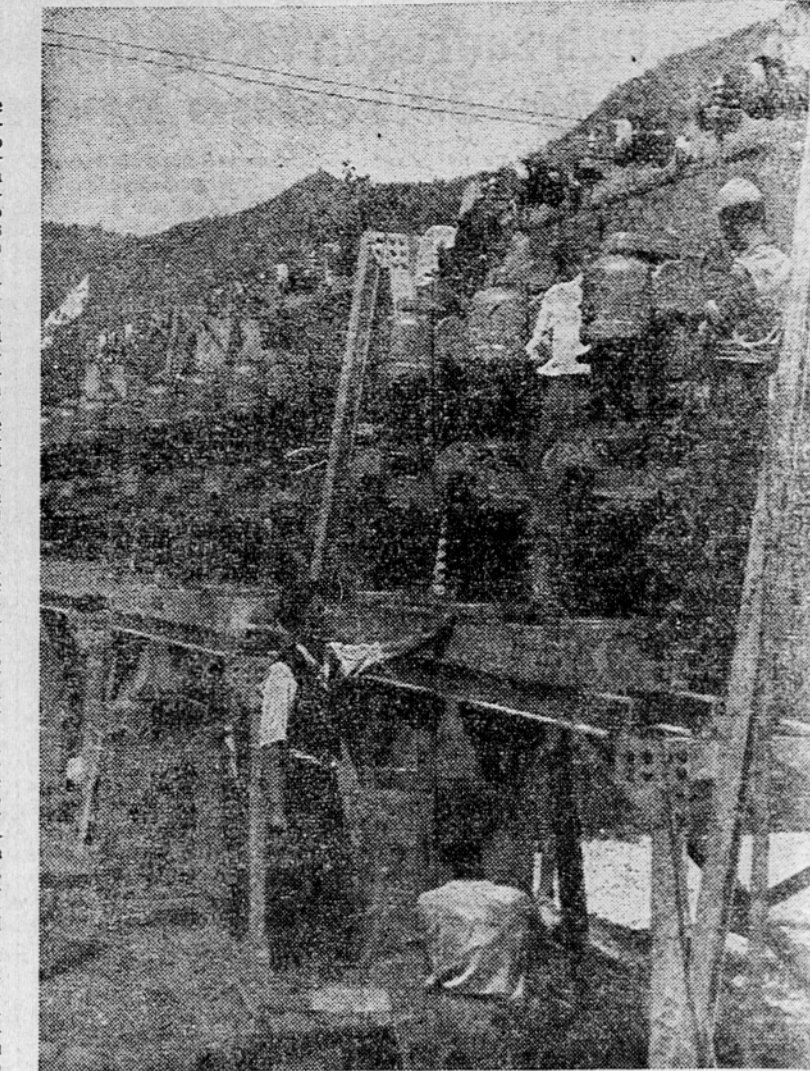
Nova veja Ljudske tehnike

V borbo naših narodov za boljše življenje se vključujejo tudi organizacije ljudske tehnike, ki izpopolnjujejo tehnično znanje delovnega človeka. Konec januarja je bila ustanovljena skupščina Elektro strojne zveze Jugoslavije, ki bo pomenila novo in večjo delavnost med množico, ki do danes ni našla mesta v ostalih organizacijah ljudske tehnike.

V elektro strojnih klubih kot osnovnih organizacijah Zveze se bodo delovni ljudje seznanjali z elektro in strojno tehniko. Sesta zveza v okviru Ljudske tehnike je poklicana izobraževati ljudi, ki bodo stroje poznali tako, da bodo vsak dan kos vsej težji nalogam naša industrializacije in elektrifikacije. V krožkih Zveze se bodo učili mladi kadri, ki bodo vsak čas mogli zamenjati svoje tovarise pri strojih. V različnih industrijskih podjetjih imamo že okoli 50 strojnih in elektro tehničnih krožkov ki so temelj za nadaljnjo rast elektro strojnih klubov. S svojim delom bo Elektro strojna zveza mnogo pripomogla k lokalni industrializaciji, izboljšanju kmetijske proizvodnje, odpravljanju tehnične zaostalosti in vključevanju kmečke mladine v industrijo. Svoje naloge bo izrševala s pomočjo klubov, krožkov, tečajev, predavanj, prireditelj, obiskov tehničnih objektov, s praktičnim in teoretičnim delom v delavnicah, laboratorijih in na terenu.

Perspektiva dela elektro strojnih klubov v Sloveniji je lepa, saj ustvarja dovolj močna industrija naše ožje domovine ugodna tla za razvoj, ki bo našel pri Elektrinskih cestni železnici, v TSS, v industrijski soli Večve, v železnici na Jesenicah, v tovarni Iskra v Kranju, v elektrarni v Rajhenburgu, v hidrocentrali Mariborski otok, v industrijski kovinarski soli IČAM, v rudniku Idrija, železniškem vozlu Divači itd. močno oporo.

Da bo skupščina elektro strojne zveze Slovenije prišla na svoj prvi pregled dela in predvsem, da bo lahko dočela svojo pot v tem letu, morajo poskrbeti okrajni odbori Ljudske tehnike, ki naj kot gonilno kolo v delu klubov in krožkov postavijo številno osnovo pri ustanavljanju novih organizacij elektro strojnih krožkov.

Prizor iz naše petletke

Delajte čim vztrajneje za svojo državo

Skupina indijskih namizno teniških igralcev, ki se je udeležila svetovnega prvenstva v Budimpešti, je te dni gostovala v različnih krajih naše države, med drugim tudi v Ljubljani, Kranju in na Jesenicah. Nato so gostje obišli »Planico« in se v večini zanimajo ogledovalni velike smučarske skakalnice, opazovali smučarje in prvič v življenju videli drsaice. Naša reprezentanta Silva Palmotova in Marko Lajovic sta izvedla za indijske goste nekaj umešniških točk. Za smučanje in umetno drsanje so se Indijci tako navdušili, da so se tudi sami hoteli poizkusiti v tej športni panogi. Po obisku Gorenske so se Indijci vrnili v Ljubljano in odtod nadaljevali pot v London. Pred svojim odhodom je vodja indijske gostinje in tajnik Vseindijske namizno teniške zveze Ranga Ramanujan dal naslednjo izjavo:

Teško nam je, ko zapuščamo vašo državo, toda želimo priti čim prej domov, da miroljubnim narodom Indije povemo vse, kar smo tu videli. Govorili jim bomo o lepotah Postojnske jame, o prelepih slikah, ki jih nudi vaša priroda, o lepem Blejskem jezeru, o naših spreobitih ob obalah Donave, o dobrih prijateljih, ki smo jih dobili, in o najvažnejšem — o vašem visokem športnem duhu, o podpori, ki jo ima fizikultura pri ljudski oblasti in razumljivo tudi o vaših dobrih igralcih namiznega tenisa, s katerimi so se pomerili naši reprezentanti. Spomin na naše kratko bivanje v Jugoslaviji nam bo največja nagrada.

Upam, da bomo videli vašo ekipo v Indiji, ki bo januarja leta 1952 najbliji prireditelji svetovnega prvenstva. Potrudi se bomo, da bomo prav tako gostoljubni, kakor ste bili vi. Ne vem, komu se moramo najbolj zahvaliti, ker je bil vsakdo z nami ljubezniv. Vendar bom prvo zahvalo izrekel vašim vladni, ki je podprla nase turnejo, nato pa vsem drugim, s katerimi smo prišli v stik.

Prijatelji, jaz in moji tovariši imamo narocilo za vas: Delajte za svojo državo čim vztrajneje, kajti svoboda naroda je vaša svoboda. Tako nas je učil oče indijskega ljudstva Mahatma Gandi. Se enkrat, prisrčna zahvala za vse!

NOVICE in zanimivosti

Generalna afera v Franciji

Med nešteti vohunskimi obravnavami zadnjega časa — proti francoskemu konzulu Robinotu v Stečini, ameriškiemu trgovcu Vogelgerju v Budimpešti, poangleznemu Nemcu — atomskemu strokovnjaku dr. Fuchsu v Londonu — ima generalna afera v Parizu še najbolj skandalozni prizvok, kajti kot nekot pri »ateri Staviskia« — so vanjo zapletene visoke glave francoske družabne hierarhije. Zopet nastopajo dvojni ali trojni tuji agenti, ljudje s slumljivo preteklostjo (toda z odklovanjem Legije časti), kot je bil to neki gospod Peyré, ki je bil tesen prijatelj dveh izredno visoko stoječih vojaških osebnosti: bivšega šefa francoskega generalnega štaba Reversa in bivšega generalnega guvernerja v Tunisu generala Mastia.

Danes preiskuje vso zadevo posebna parlamentarna anketa komisija. Pred njo nastopajo v različnih svojstvih najvišje francoske osebnosti. Tako je pričala bivši predsednik francoske vlade Queuille, ki je izjavil, da verjame včasni besedi obeh oboževanih francoskih generalov. Pred komisijo je bil poklican tudi bivši francoski minister za narodno obrambo Ramadier, bivši minister za »prekomorsko Francijo« Coste-Floret pa je v svojem poročilu razkril neverjetno zapleteno ozadje te skandalozne afeje: pojedine, podkupovanje, prodajanje tajnih dokumentov in podobno. Francoski listi prinašajo na prvi strani podrobnosti o obravnavi: podatke, katere osebe so vse zapletene v to afero, objavljajo slike bančnih čekov, ki so jih sprejeli generali in druge osebnosti; nekateri listi razkrivajo, da je šlo pri vsem za daljnosežne mahinacije »gospodarskim koncesijam« v Indokini, ki naj bi jih dobili tisti

z vsega sveta

vplivni ljudje, ki bi podprli »kandidaturo« generala Mastia, ki je hotel postati generalni guverner v Indokini, kjer naj bi izpodrinil dosedanjega guvernerja Pignona.

Tajmstveni gospod Peyré je še pravočasno pobral sila in kopita in se na slumljiv način »umaknil« nekam v Južno Ameriko. S tem »begom« pa ima opravka vodja francoske protivohunske službe Ribière, ki je baje Peyréja pravočasno obvestil in mu kot »francoskemu agentu« preskrbel potrebne dokumente.

Toda s tem seznam oseb, ki so povezane z »generalno afero«, še daleč ni izčrpan. Poročilo bivšega ministra za »prekomorsko Francijo« Coste-Floreta obremenjuje tudi nekatere vidne člane Socialistične stranke in reakcionarnega sindikalnega združenja »Force Ouvrière«. Poleg vseh teh oseb pa ima svojo vlogo tudi neki skrivnostni Indokitajec Van Ko, ki je prišel v Parizu bajne pojedine in podpisoval milijonske čeke. Preko njega peljejo niti do bivšega anamskega cesarja Bao Daja, ki ga je francoska vlada nedavno »priznala« za predsednika svoje vietnamske vlade.

Vsa zadeva je prišla na dan lani v jeseni, ko je francoska policija pri nekem Indokitajcu našla prepis strogo zaupnega poročila generala Reversa o stanju v Indokini. Se bolj je ta zadeva splošno »javna«, ko je radijska postaja Svobodnega Vietnam objavila izvlečke iz tega »strogo tajnega« poročila. To poročilo pa ni prišlo samo v »nepooblaščen roke« vietnamske vlade in Bao Daja, marveč so ga dobili tudi Američani in ameriška revija »Time« je o tem pisala, ko je bilo v Parizu še vse tiho.

Državno prvenstvo v smučanju Zmaga Slovenije

Na Jahorini se je včeraj nadaljevalo tekmovanje za prvenstvo Jugoslavije v klasičnih disciplinah. V patrolnem teku je bilo na startu 15 patrol iz vseh republik, poleg njih pa dve patroli Partizanov in ena od Narodne milice. Na 12 km je bilo streljanje v tarco po pet strelcov. Zmagala je prva patrola Slovenije (8 zadetkov), ki je dosegla cilj v 1:25:01, drugo mesto je zasedel Partizan 1:30:00, tretje mesto Slovenija II. 1:31:54 itd. Pri streljanju je imela največji uspeh patrola Bosne in Hercegovine II., ki je imela 10 zadetkov od 15 možnih.

Kratke šahovske vesti

Na brzoturnirju za prvenstvo šahovske družstva Triglav v Ljubljani je zmagal Grosnik Branko.

Mojski kandidat Slokan Vlado je odigral simultanko s člani Šah. društva Bled. Slokan je v dobrih štirih urah od 34 partij dobil 27, izgubil 4 in remiziral 3 partije.

Prvokategorik Karel Komšič je v Gustanju odigral simultanko z mladincami kajske gimnazije in industrijske šole. Komje je zmagal z rezultatom 12 in pol : 5 in pol.

Šahovska sekcija KUD Milan Majcen iz St. Vida je odigrala dvobojski članji J.A. prvič na 10 deskah in drugič na 12 deskah. Rezultati: 6 in 7,5. V januarjem brzoturnirju je zmagal Lojze Cerar.

Naši smučarji odpotovali v Holmenkollen

V sredo zv. so odpotovali iz Ljubljane naši smučarji, ki bodo sodelovali na velikih mednarodnih smučarskih tekmah v Holmenkollenu. Tekmovalce vodijo podpredsednik Smučarske zveze Jugoslavije Miloš Mihelič, dr. Tone Dečman in Gregor Kljenčnik. Odpotovali so naslednji tekmovalci: Albin Rogelj, Odon Štibe, Zoran Zalažkar in Jože Langus (skakalec); Jože Krnjevič, Tone Pogačnik, Matevž Kor-

Državno prvenstvo v smučanju Zmaga Slovenije

Na Jahorini se je včeraj nadaljevalo tekmovanje za prvenstvo Jugoslavije v klasičnih disciplinah. V patrolnem teku je bilo na startu 15 patrol iz vseh republik, poleg njih pa dve patroli Partizanov in ena od Narodne milice. Na 12 km je bilo streljanje v tarco po pet strelcov. Zmagala je prva patrola Slovenije (8 zadetkov), ki je dosegla cilj v 1:25:01, drugo mesto je zasedel Partizan 1:30:00, tretje mesto Slovenija II. 1:31:54 itd. Pri streljanju je imela največji uspeh patrola Bosne in Hercegovine II., ki je imela 10 zadetkov od 15 možnih.

Veleslalom na Kofečah

Smučarska sekcija SD Ljubelj Tržič je izvedla na Kofečah svoje državno prvenstvo v veleslalomu. Proga je bila dolga 1200 m z višinsko razliko 200 m. Sodelovalo je 26 članov, 23 mladincev, 4 članice in 3 mladince. Med člani je zmagal Jože Krnjevič v času 1:15:22 pred Jankom Krnjevičem 1:17 in Ludvikom Dornikom 1:20:03. Jože Krnjevič je s svojo vožnjo dokazal, da je kljub pomankanju treninga eden najboljših jugoslovanskih tekmovalcev. Ludvik Dornik je po svoji nesreči v zveznem tečaju zopet prvič stopil na smučih in se uspešno uveljavil.

Med članicami je sigurno zmagala Darinka Lukanc, med mladinkami Mira Romih.

Naši smučarji odpotovali v Holmenkollen

V sredo zv. so odpotovali iz Ljubljane naši smučarji, ki bodo sodelovali na velikih mednarodnih smučarskih tekmah v Holmenkollenu. Tekmovalce vodijo podpredsednik Smučarske zveze Jugoslavije Miloš Mihelič, dr. Tone Dečman in Gregor Kljenčnik. Odpotovali so naslednji tekmovalci: Albin Rogelj, Odon Štibe, Zoran Zalažkar in Jože Langus (skakalec); Jože Krnjevič, Tone Pogačnik, Matevž Kor-

v patrolnem teku

dež. Bračo Sinko in Janez Rožič (tečajni). Njim se bodo pridružili še Janez Poljan, Karol Kljenčnik in Tone Bazinger. Vsi so vrtnosje svetovnega prvenstva v Ameriki.

V nedeljo Odred : Partizan

Nogometaši ljubljanskega Odreda s hotejo za državno prvenstveno tekmovalce, ki se bo začelo v nedeljo, 5. marca, pripraviti kar najbolje. Zadnja priprava bosta pred uradno prvenstveno tekmo v Podrinju iz Savača bo nedeljska prijateljska tekma z državnim prvotom Partizanom.

V zadnjih dveh tekmah Odreda je naša športna občinstvo videlo, da je slovenski predstavnik v državni ligi v zmagah (svoj proces) napredoval. V nedeljski tekmi bo moštvo Odreda igralo v postavi, kakršna bo proti Podrinju v Ljubljani.

V predtekmi za zimski pokal Slovenije z zadetkom ob 13:45 se bosta pomerila Odred II. in Proletarec iz Zagorja, glavna tekma pa bo ob 15:30 na stadionu ob Tyrsevi cesti.

Tekme za zimski pokal

V II. kolu tekmovalca za zimski nogometni pokal v nedeljo, 28. febr., so iz šrobanj; naslednji nasprotniki: Bratstvo: Korotan ob 15 (Pretnau), Nafta : Kladi var ob 15 (Hakel). Odred : Proletarec ob 13:45 (Slamič).

HOKEJ Weg (Dunaj) : Zagreb 7:4

Na gostovanju na Dunaju je odigralo v torek hokejsko moštvo Zagreba drugo tekmo z Wegom, ki je avstrijska reprezentanca. Tekma se je končala z rezultatom 7:4 v korist dunajskega moštva (1:2, 4:1, 2:1).

Ureja uredniški odbor Odgovorni urednik Cene Kranjc. Uredništvo in uprava: Ljubljana, Knažjeva ulica 6, telefon 55-22 do 55-26, telefon uprave za ljubljanske naročnike 38-36. Tekoči račun pri Narodni banki Ljubljana 6.90601. Piskarna »Slovenskega poročevalca« — Poština plačana v gotovini.

Alphonse Daudet

TARTARIN

Novi čini: V PLANINAH

taraskonskega junaka ROMAN

»Zlomka, seveda se je bojala...« prizna brez vsakršnega sramu Bompard in karavani se ločita. Sedaj sta Taraskonca sama. Previdno stopata po snežni puščavi; privezana sta za isto vrvo, spredaj Tartarin, ki tipa resno s cepinom; vsega prevzema odgovornost, ki pripada seveda njemu, v čemer si išče tudi utiše.

»Pogum! hladno kri!... si že kako pomoreva!... kriknite vsakega toliko časa Bompardu. Tako si preganja časnik strah v bitki: zavihiti meč in vpjaje nad moštvo:

»Naprej, v božjem imenu... saj ne ubijajo vse krogle!« Končno sta na drugi strani grozne počli. Od tam do cilja ni več resnih ovir; toda veter vleče in ju slepi s snežnimi vrtilci. Če nočeta zahtiti, jima je hoja onemogočena.

»Postaniva malce, veli Tartarin. Ogromna ledena čer z volinjo pod seboj jima nudi zavetje; že zlezeta vanjo, razprostrta predsednikovo dvojino gumijevo odejo in odmasita čutarico ruma, edino zalogo, ki je niso odnesli vodniki. Res občutita kmalu nekoliko toplote in ugodja, dočim cepinovi udarci na višini pojemajo, kar naj bi bilo znamenje, da pohod napreduje. In udarci odmevajo v srcu P. P. D., kakor obžalovanje, zakaj nista splezala do vrha na Mont-Blanc.

Nkdo naj ve, kako bi bilo prav! odvrne cinčno Bompard. Nesečji se obdržali prapor; iz Chamonica bodo mišili, da ste vi tam.

— Saj res, čast Taraskona je rešena...« konča Tartarin s prepričanim glasom.

Toda prirodne sile zdivljajo: veter v orkan, sneg v cele sklade. Prijatelja molčita, moré ju mračne misli, na misel jima prihaja kostiče v krmarjev stekleni omari, njegovo jedno pripovedovanje, baljka o ameriškem planincu, ki so ga dobili otrdelega od mraza in lakote, krčevito držeteža v roki zapisnico, kjer so bile popisane vse njegove temne in tegobe do zadnjega krča, ko mu je zdrknili svinčnik iz rok in je pisava zastala.

»imate kako beležnico, Gonzaga?«

»Ni, ki razume brez vsake nadaljnje besede, odgovori: «Ha! nikar ga ne lomite, kakšna beležnica... Če mišlite, da poginem tu kakor tisti Američan... Brž naprej, stopiva ven.

— Ni mogote... Ob prvem koraku bi naju odneslo kakor slamo in vrglo v prepad.

— Potem je pa treba klicati, krčma ni daleč...« In Bompard poklekne, pomoli glavo izpod čeri, in zatuli podoben mukajočemu živinčetu na paši: »Na pomoč! na pomoč! Sem!

— K orožju!...« zakričel z najbolj zvonečim glasom Tartarin, da odmeva kakor grom od votline.

Bompard ga prime za ramo: »Bednik, ledena čer!... V resnici se je stresel vse blok; samo še en dih, pa bi jima zgrnela cela kopa ledenih kosov na glavo. Oba sta odrevenela, negibna; zgrinjaju ju sirašna tlšina; kmaša

pa zabolni daljno grmenje, ki se bliža in večja, zavzame vse obzorje in zamira končno od žrela do žrela pod zemljo.

»Ubogi ljudje!...« zasepeče Tartarin, misleč na Sveda in njegove vodnike, katere je brez dvoma zgrabil plaz in jih odnesel. A Bompard zjame z glavo: »Tudi nama ni dosti bolj.« Njun položaj je res zlonosen; ne upata se ne ganiti ne kreniti v votlini in ne moreta tvegati viharjev tam zunaj.

Da jima še bolj stiska srce, prihaja globoko iz dola lajež in smrtno tuljenje psa. Nenadoma prime Tartarin tovarisa s solznimi očmi in drhtečimi ustnicami za roke ter ga milo pogleda:

»Odpustite mi, Gonzaga, res, res, odpustite mi. Poprej sem bil tako trd z vami in z lažnivcem sem vas zmerjal...

— Ah, dajte no! Kaj pa je to takega!...

— Manj pravice imam do tega, kakor kdorkoli, zakaj veliko sem lagal v življenju in v tej poslednji uri čutim potrebo, da odprem dušo, da se iztresem in javno priznam svoje prevare.

— Prevare, vi?

— Poslušajte me, prijatelj... najprej nisem nikoli ubil nobenega leva.

— To me nič ne čudi...« odvrne mirno Bompard. »In si mora človek za tak prazen nič beliti glavo?... Naše sonce hoče tako; človek se z lačjo rodi... Lejte menel... Sem povedal kakšno stvar po pravici, odkar sem na svetu?... Cim zinem, pride nadme jug in se me polasti. Ljudi, o katerih govorim, ne poznam; v deželah, ki jih imenujem, nisem nikoli bil; in vse te izmišljotine se mi tako sprepletajo, da si sam ne morem pomagati iz njih.

— To je žal domišljija! vzdihne Tartarin; po najni domišljiji sva lažnika.

— In te laži niso storile nikoli nikomur nič hudega, dočim hudobec, nevoščljivec, kakor je Toplikar...

— Nikar ne govoriva o tem bedniku! ga prekine P. P. D., zgrabl ga bes: »Gromska strela! malo nerodno je pa le...« Na prestrašen Bompardov mig obmolknje...

»Ah, saj res, ledena čer...«, zniža glas in ker mora izsušljati jezo, žene ubogi Tartarin kietvice potihno naprej, pri tem pa neznanco smešno pači usta: »Malo nerodno je umreti v najlepših letih po krivdi lopova, ki sreba ta hip docela v miru polovično porcijo lava, ki kavarniki ob Večni poti!...«

A medtem ko tako divja, se zunaj lasni. Ne smeš več, ne piba več; kažejo se modre lise in tržejo sin nebo. Hajdi na pot! Privežeta se zopet za vrvi in Tartarin, ki stopi, kakor prej, na čelo, se obrne in počli prst na usta:

»Saj veste, Gonzaga; kar sva sedaj govorila, ostane med nama.

— Hm, kaj pa mislite!«

Vsa vneta odkorakata, se vgrezata do kolen v na novo zapadli sneg, ki je pokopal pod svojo vato sledove karavane; zato pogleduje Tartarin vsakih pet minut busolo. Toda taraskonska busola je vajena toplega podnebja in je od orihoda v Svico ozebla. Igla dirja sem in tja;

vznemirjena je, omahuje; in tako hodita kar tjavdar naprej ter pričakujeta, da se jima na mah prikaže črna skale Velikih megzov iz enolične, mirne beline; za spiki, iglami in grčki, ki ju obdaja, slepi in tudi pišaj, zakaj mogla bi jima pokrivati nevarne počli pod koraki.